

ΠΕΡ. 539 S

ΔΕΚΑΡΗΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ & ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΜΠΑΡΔΑΝΗΣ

1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1926

ΤΕΥΧΟΣ 2

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΙΑΤΡΙΚΗ: ὑπὸ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ: ὑπὸ ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ ΚΑΖΑΖΗ
ΚΟΙΝΩΝΟΛΟΓΙΑ: ὑπὸ ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ
ΙΣΤΟΡΙΑ: ὑπὸ Π. ΚΑΡΟΛΙΔΟΥ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Η ΑΡΧΑΙΑ ΤΕΧΝΗ: ὑπὸ AUGUSTE PARAIN
ΓΛΥΠΤΙΚΗ: ὑπὸ L. MARQUESTE
ΔΙΗΓΗΣΙΣ: ὑπὸ JOHN MACKIE
ΘΕΑΤΡΟΝ: ὑπὸ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΩΚΟΥ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΟΠΩΝ: ὑπὸ ΙΩΣΗΦ ΔΑΥΪΔ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΡΙΠΠΗΣ ΚΑΙ ΙΜΦΛΟΥΕΝΤΖΑΣ
ΜΙΚΡΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ
ΣΚΕΨΕΙΣ
ΑΠ' ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ
ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΣ: ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

ΣΥΝΑΡΟΜΑΙ ΠΡΟΪΔΗΡΩΤΕΑΙ

ΕΣΣΤ. Έτησία Δρ. 150— Έξάμηνος Δρ. 80
ΕΞΩΤ. * Δ. άγγ. 2— * Δ. άγγ. 1
ΑΜΕΡ. * Δολλ. 10— * Δολλ. 6

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ

ΕΣΩΤ. Δρ. 7.50— ΕΞΩΤ. Δολλ. 2

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ἀποστ. ΣΕΡΓΙΟΥ - ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ 22

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ

ΔΙΑ ΤΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝ ΤΗΝ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑΝ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗΝ
ΚΛΙΝΙΚΗΝ

ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ

Υφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.
Μέλους τῆς Γαλλικῆς Ὀφθαλμολογικῆς Ἑταιρείας.
Λευθунτοῦ Ὀφθαλμολογικῶν Κλινικῶν. Ὀφθαλμο-
λόγου Σχολῆς Παρισίων.

ΘΕΡΑΠΕΥΟΝΤΑΙ: Καταρράκτης ἀμέσως καὶ ἀσφα-
λῶς. Τραχώματα, τριχίασις, ἀλλοιθωρία κλπ., διὰ τῶν
ἀσφαλεστέρων θεραπειῶν καὶ πάντα τὰ ὀφθαλμικά
νοσήματα.

27 ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 27 - ΑΘΗΝΑΙ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΛΕΟΝΑΡΔΟΥ

ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 28 - ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Ἔργασια περιποιημένη με στοιχεῖα καινουργῆ.

Παράδοσις ταχεῖα με ἀκριβειαν.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ & ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ· ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΜΠΑΡΔΑΝΗΣ

1926

ΤΕΥΧΟΣ 2

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΣ

Με γράμματα χροσᾶ ἐγκεχαραγμένους θὰ μείνη εἰς τὰς σελί-
δας τῆς Ἱστορίας ὁ αἶων τὸν ὁποῖον ζῶμεν, καὶ τοῦτο διότι κάθε
ἐπιστήμη ἔλαβε καὶ ἰδίαν κατεύθυνσιν, ἔχουσα ὡς ἀντικείμενον
τῶν μελετῶν τῆς στοιχεῖα, ἀπολύτως καθωρισμένα, ἀλλὰ καὶ διότι
οὐδεμία ἄλλη ἐποχὴ εἶδε τὴν λομπρὰν ἀφύπνισιν τοῦ ἀνθρωπί-
νου πνεύματος ὡς ἡ ἰδικὴ μας.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον δίδει τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν δύναμιν, ἀφ'
ἐνὸς μὲν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς αὐτὴν
ταύτην τὴν ἐπιστήμην εἶνε ἡ ἐκλαϊκευσις αὐτῆς.

Ἡ ἐκλαϊκευσις τῆς ἐπιστήμης, ἣτις ἔλαβε τεραστίαν ἀνάπτυ-
ξιν μεταξὺ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, εἶνε ἐκεῖνη ἣτις ἐξυγιαίνει
προάγει καὶ ἐν γένει ἐκπολιτίζει ὅλας ὁμοῦ τὰς κοινωνικὰς τάξεις,
σπουδαίως συντείνουσα εἰς τὴν καθόλου ἐξέλιξιν καὶ πρόοδον τοῦ
πολιτισμοῦ ἐνὸς κράτους.

Ἄλλὰ ἡ ἔλλειψις μέσων ἐκλαϊκεύσεως τῆς ἐπιστήμης εἶνε
αἰσθητὴ ἐν Ἑλλάδι. Τὸ Ἑλληνικὸν κράτος, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ
συγκαταλέγηται μεταξὺ τῶν πεπολιτισμένων κρατῶν, στερεῖται πε-
ριοδικῶν σοβαρῶν καὶ γενικοῦ περιεχομένου, στερεῖται περιοδικῶν

έχόντων ὡς κύριον σκοπὸν τὴν ἐκλαίκευσιν τῆς ἐπιστήμης καὶ εἰς ἐποχὴν μάλιστα καθ' ἣν ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία ἔχει ἀνάγκην τῶν φώτων παντὸς εἰδικοῦ καὶ εὐσυνειδήτου Ἐπιστήμονος, Καλλιτέχνου καὶ Λογοτέχνου.

Ὅθεν, ἐπιβάλλεται σοβαρὰ μέριμνα ὅπως, τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, ἡ Ἑλληνικὴ Κοινωνία, ἡ ἰσοία ἄλλοτε ὑπῆρξεν ὁ πρόδρομος τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, ἀποκτήσῃ περιοδικὰ σοβαρὰ καὶ γενικοῦ περιεχομένου, προσιτὰ εἰς τοὺς πάντας.

Εὐτυχῆς δὲ λογίζομαι ἐκκληρώων σήμερον τὴν ὑπόσχεσιν ἣν ἔδωσα πρὸς τὸ κοινὸν περὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς «ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ» ὡς κύριον σκοπὸν αὐτῆς ἐχούσης τὴν ἐκλαίκευσιν τῆς Ἐπιστήμης, τῆς Καλλιτεχνίας, τὴν παρουσίαν εἰς τοὺς ἀναγνώστας αὐτῆς τὴν οἰκονομικὴν, βιομηχανικὴν καὶ πολιτικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου μας, ἀλλὰ καὶ διότι κατώρθωσα νὰ συγκεντρώσω εἰς τὴν σύνταξιν αὐτῆς ὅλας τὰς πνευματικὰς κορυφὰς τοῦ τόπου μας.

Ὁ μέχρι τοῦδε ἐκδηλωθεὶς ἐνθουσιασμός ἐκ μέρους τοῦ κοινοῦ διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς «ΑΚΑΔ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ», τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶνε νὰ ἐξαπλώσῃ ἀνὰ τὸν κόσμον τὰς προόδους τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος, διὰ τῆς δημοσιεύσεως πάσης φύσεως μελέτης, ἀπέδειξεν ὅτι ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἀνάγκην ἐκείνων τῶν κύκλων, εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλεται ἡ σύστασις αὐτῆς καὶ χάρις τῶν ὁποίων ἐξεδόθη.

Προτοῦ ἀκόμη τεθῆ εἰς κυκλοφορίαν τὸ πρῶτον τεῦχος Ἐπιστήμονες, Λογοτέχναι, Καλλιτέχναι καὶ Κοινωνία ὁλόκληρος μὲ ἐνεθάρρουναν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὀνείρων μου καὶ μὲ ὑποβοηθοῦν εἰς τὰς σκέψεις μου ὅπως μὴ φεισθῶ κόπων καὶ ὑπερόγκων θυσιῶν ἵνα παρουσιάσω τὴν «ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ» ἂν ὄχι ἄρτιον καθ' ὅλα, ἄνευ δηλαδὴ οὐδεμιᾶς ἐλλείψεως, ὅμως τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι περιοδικὸν τὸ ὁποῖον νὰ δυνηθῆ νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις ἐνὸς ἐκάστου διὰ τοῦτο μάλιστα ἀπεφασίσθη καὶ ἡ δὶς τοῦ μηνὸς ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ.

ΕΜΜΑΝ. Γ. ΜΠΑΡΔΑΝΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΙΑΤΡΙΚΗ

Η ΙΔΙΑΖΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΕΚΑΣΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
ΩΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΑΜΥΝΗΣ Ἡ ΠΡΟΔΙΑΘΕΣΕΩΣ
ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ
ΥΠΟ ΑΝΤ. Α. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Καθ' ὅμοιον τρόπον δύναται νὰ ἐξηγηθῆ ἡ ἐμφάνισις φυματιώσεως τῶν πνευμόνων ἐπὶ μεγάλου σχετικῶς ἀριθμοῦ ὁμογενῶν, ἐπανακαμπτόνων ἐξ Ἀμερικῆς καὶ καταγομένων συχνότατα, κατὰ παράδοξον τρόπον διὰ τὸν μὴ παρακολουθοῦντα τὴν ἐπίδοσιν τῆς κληρονομικότητος παρατηρητήν, ἐξ ὀρισμένων διαμερισμάτων τῆς Ἑλλάδος, ἐνῶ οἱ ἐξ ἄλλων ἐπαρχιῶν καταγόμενοι μετανάσται, σπανιώτερόν πως ἐμφανίζουσι φυματιώδεις παθήσεις. Οἱ μείζονες ἢ ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν κόποι, εἰς οὓς ὑποβάλλονται ἐν Ἀμερικῇ οἱ μετανάσται, σπεύδοντες ν' ἀποκτήσωσι τὰ ποθητὰ «δολλάρια», αἱ ἐν ἀρχῇ ἰδίως τοῦ σταδίου τῶν στερήσεις ἢ καὶ καταχρήσεις συντελοῦσιν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς παθήσεως, ἥτις ἐλάνθανε πιθανῶς ἤδη ἐν τῷ ὀργανισμῷ αὐτῶν ἢ πρὸς ἣν ὑφίστατο ἀνέκαθεν κληρονομικὴ προδιάθεσις. Ἐπὶ τὸ ὑπερβολικώτερον δ' ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη, καθ' ἣν οἱ ἐπανακάμπτοντες φυματικοὶ μετανάσται, φορεῖς καὶ σπορεῖς τῶν μικροβίων τῆς νόσου ταύτης, ἐγένοντο οἱ σημαντικώτατοι αἴτιοι τῆς ἐξαπλώσεως τῆς φυματιώσεως εἰς τὰς πατρίδας τῶν, καθόσον, ἐὰν μετὰ προσοχῆς ἐρευνήσῃ τις τὸ κληρονομικὸν τῶν οὕτω προσβληθέντων, ἀνακαλύπτει συνήθως εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων προϋφισταμένην, ὡς ἐρηγήθη κληρονομικὴν ἐπιβάρυνσιν, ὅτι λ.χ. ἡ μήτηρ ἢ ὁ πατὴρ ἢ θεῖος τις ἢ ἀδελφὴ τοῦ πάσχοντος, εἶχε ποτὲ εἰδικὴν τινα ἐκδήλωσιν, ἢ ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὑπηρετῶν εἰς τὸν στρατόν, ἔπαθε πλευρίτιδα ἢ φυματίωσιν πολὺν πρὸ τῆς ἐξ Ἀμερικῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἀσθενοῦς μετανάστου.

Ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν νεαρῶν μητέρων τυγχάνει πρὸ πολλοῦ γνωστόν,

ὅτι ἡ συνεπεία τῆς ἐγκυμοσύνης καὶ πολὺ πλείοτερον ἢ συνεπεία τοῦ θηλασμοῦ ἐπερχομένη μεταβολὴ τοῦ χημισμού τοῦ γυναικείου οργανισμοῦ, ἀποτελεῖ προδιαθετικὸν εἰς τὴν φυματίωσιν αἴτιον μεγίστης σημασίας. Οἱ κόποι ἄρα καὶ αἱ στερήσεις τῆς στρατεύσεως ἢ τῆς μεταναστεύσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ ἢ ἐκ τῆς ἐγκυμοσύνης, τοῦ τοκετοῦ καὶ τῆς γαλουχίας μεταβολὴ τοῦ οργανισμοῦ τῆς γυναικὸς ἀφ' ἑτέρου, ἵνα περιορισθῶμεν εἰς τὰ ἀνωτέρω μνημονευθέντα παραδείγματα, δὲν προδιαθέτουσιν εἰς φυματίωσιν διὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἀτόμου εἰς μείζονα κινδύνους μολύνσεως, ἀλλ' ὑποβοηθοῦσι διὰ τῆς μετατροπῆς τοῦ χημισμού καὶ τῆς μειώσεως τῆς ἀντιστάσεως τοῦ οργανισμοῦ αὐτῶν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν ἀπλῶς, λανθανούσης μὲν, ἀλλ' ἐγκατεστημένης ἴσως ἤδη, φυματίωσης ἢ εἰς τὴν ἐγκατάστασιν τῆς νόσου ἐπὶ προδιατεθειμένων ἢ προδιατεθέντων οργανισμῶν. Τὸ ὅτι δὲ πράγματι οὕτω συμβαίνει, ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς λεπτομεροῦς κλινικῆς ἐξετάσεως τῶν ἀσθενῶν, ἐξ ἧς προκύπτει συνήθως, εἰ καὶ οὐχὶ πάντοτε, ὅτι ἡ ἀδρᾶ ἤδη κατασκευὴ τοῦ σώματος τῶν τοιούτων ἀτόμων φέρει τοὺς χαρακτήρας τῆς εἰδικῆς πρὸς τὴν φυματίωσιν προδιαθέσεως, μαρτυρουμένης, διὰ τῆς γνωστῆς «εἰδικῆς ἔξεως», ἥτοι τοῦ «παραλυτικοῦ» σχήματος τοῦ θώρακος, ὄντος μακροῦ, ἀβαθοῦς, φέροντος εὐρέα μεσοπλεύρια καὶ λίαν κατωφερεῖς πλευράς, μετὰ συνοστεώσεως τῆς πρώτης πλευρᾶς πρὸς τὴν λαβὴν τοῦ στέρνου, διὰ τῆς μικρᾶς σχετικῶς κοιλότητος τῆς κοιλίας, τῆς πτώσεως τῶν σπλάγγνων, τοῦ ἀτόνου, λιπαροῦ καὶ φέροντος, νεκρωτικῆν ἔστιν ὅτε, ἀκμὴν δέρματος, τῶν ἐπιμήκων καὶ κυρτῶν ὀνύχων, τῆς ἀναιμίας κλπ. κλπ. Ἡ δ' ἐπισταμένη ἐξέτασις τῆς κοιλίας ἀποδεικνύει κατὰ κανόνα σχεδὸν στόμαχον καὶ σπλάγγνα πεπτωκότα, νεφροὺς ψηλαφητοὺς καὶ εὐκνήτους, τὸν δεξιὸν δ' ἴδια νεφρὸν προπίπτοντα ἐνίστε ἐν ὀρθοστάσιᾳ μέχρι τῆς λεκάνης καὶ ἐπικαθήμενον ἐπὶ τοῦ ἀνιόντος κώλου καὶ τοῦ τυφλοῦ. Λειτουργικῶς τὰ οὕτω διαπεπλασμένα ἄτομα εἶναι συνήθως ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ὀλιγόφαγα, δυσχερῶς δὲ διήλθον πολλάκις τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἡλικίας αὐτῶν, ὑποστάντα ἐπανελημμένας προσβολὰς γαστροεντερίτιδος τῆς βρεφικῆς περιόδου, ἢ παρουσιάζουσι καὶ νῦν ἔτι οὐχὶ σπανίως δυσπεπτικά ἐνοχλήματα ἀορίστου μορφῆς ἢ ἐνοχλήματα δυνάμενα ν' ἀποδοθῶσιν εἰς πιθανὰς ἢ καὶ βεβαίαις προσβολὰς σκωληκοειδίτιδος. Ἀλλὰ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου θὰ γίνῃ ἐν τοῖς ἀμέσως ἐπομένοις λόγος.

Πολλοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι, ἡ εἰδικὴ αὕτη κατασκευὴ τοῦ σώματος εἶναι ἀπότοκος τῆς ἐπιδράσεως τῶν εἰδικῶν τοξινῶν τῆς φυματιώδους παθήσεως, ἐγκατεστημένης ἐν λανθανούσῃ καταστάσει ἀπὸ μακροῦ ποῦ τοῦ οργανισμοῦ. Ὁ τοιοῦτος ὁμως ἰσχυρισμὸς δὲν φαίνεται ἀκριβής, καθόσον, ἐὰν ἐξετάσῃ τις καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀσθενοῦς, τὰ μηδόλως πάσχοντα καὶ οὐδὲν αἰτιώμενα, εὐρίσκει συχνότατα, ὅτι καὶ ταῦτα ἢ τοῦλάχιστον τὰ πλείστα τούτων, ἐμφανίζουσιν ἀνάλογον οἰκογενειακὸν τύπον κατασκευῆς, εἰς

ἐνδειξιν ὅτι, οὐχὶ τόσοσιν ἢ νόσος, ὅσον ἢ οἰκογενειακὴ κληρονομικότης προδιαγράφουσι τὴν σωματικὴν κατασκευὴν, ἄρα καὶ τὴν χημικὴν σύστασιν καὶ συνεπῶς καὶ τὴν ἀντίστασιν ἢ προδιάθεσιν ἐναντι πλείστων νοσημάτων (σχέσις πρὸς τὰς περὶ πεπερωμένου δοξασίας!). Ἡ παρατήρησις ὁμως ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ ἀνωτέρω περιγραφείσα εἰδικὴ σωματικὴ κατασκευὴ χαρακτηρίζει πολλάκις μέγα μέρος τῶν συγγενοῦς ἀσφαλῶς καταγωγῆς κατοίκων διαμερισμάτων τινῶν τῆς Ἑλλάδος, ἵνα ὀμιλήσωμεν μόνον περὶ τῆς γνωστῆς ἡμῖν χώρας μας. Οὕτω παρατηρεῖται αὕτη ἐπὶ πλείστων κατοίκων τῆς Κυνουρίας, τῶν παρακειμένων Σπετσῶν καὶ Ὑδρας, τῆς Σύρου, τῆς Καρυστίας, τῆς Ἀμφίσσης, τῆς Λαοιδος καὶ τῆς Παρνασσίδος ἐν γένει, τῆς Ἰθάκης, τῆς Κερκύρας, μερῶν τινῶν τῆς Ἠλείου, καὶ τῆς Ἀττικῆς. Ἀλλ' ἀκριβῶς εἰς τὰ μέρη ταῦτα ἀπαντῶσι συχνότερον ἢ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ αἱ διάφοροι φυματιώδεις παθήσεις. Μοὶ συνέβη δὲ πλειστάκις νὰ κληθῶ παρ' ἀρρώστου, κατοίκου Ἀθηνῶν ἢ Πειραιῶς, πάσχοντι ἐκ φυματιώδους τινὸς παθήσεως, οὐτινος ἢ ἕκτινος τῶν ἀνωτέρω μερῶν προέλευσις προέκυπτε οὐχ' ἥττον κατόπιν ἐπιμόνου ἐρεῦνης περὶ τῆς καταγωγῆς τῆς οἰκογενείας του. Ἐπὶ τοσοῦτον δὲ πιστεύω εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῆς κληρονομικότητος ἐπὶ τὴν ἰδιοσυστασίαν τοῦ οργανισμοῦ καὶ συνεπῶς ἐπὶ τὸ δυνατόν τῆς ἐπιδράσεως τῆς καταγωγῆς ἐπὶ τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ νοσήματος τούτου, ὥστε ἐπὶ ἀμφιβόλων περιπτώσεων— μακροχρονίου μικροῦ πυρετοῦ, ἀνευ σαφοῦς ἐντοπίσεως, ὑπόπτων μὲν, ἀλλ' ἀορίστων εἰσέτι συμπτωμάτων κλπ. —ὁ τόπος τῆς καταγωγῆς τοῦ πάσχοντος πρὸς ταῖς λοιπαῖς ἐνδείξεις, μοὶ ἔδιδε πολλάκις τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν χρησίμων διὰ τὴν διαφορικὴν διάγνωσιν συμπτωμάτων. Ἐπιθυμῶ οὐχ' ἥττον νὰ τονίσω ἐνταῦθα, ὅτι διὰ τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων δὲν φρονῶ ὅτι, οἱ ἐξ ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος καταγόμενοι δὲν προσβάλλονται ἐκ φυματιώσεως ἢ ὅτι πάντες οἱ ἐκ τῶν μνημονευθέντων μερῶν καταγόμενοι εἰσὶ προδιατεθειμένοι εἰς τὴν νόσον. Σημειῶ ἀπλῶς μείζονα κληρονομικὴν προδιάθεσιν ἀριθμοῦ τινος κατοίκων διαμερισμάτων τινῶν τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἐνδειξιν ὑφισταμένης μεταξὺ αὐτῶν συγγενείας οὐ μόνον ἐν τῇ καταγωγῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ σωματικῇ ἰδιοσυστασίᾳ, ἐν μέρει δὲ βεβαίως καὶ ἐν τῇ ψυχοσυνθέσει.

Κατὰ τὴν πρὸ ἐτῶν ἤδη ἐκφρασθεῖσαν γνώμην μου καὶ ἡ σκωληκοειδίτις εἶναι νόσημα, ἔχον μεγίστην σχέσιν πρὸς τὴν κατασκευὴν τοῦ οργανισμοῦ καὶ συνεπῶς πρὸς τὴν κληρονομικότητα, ἐλαχίστην δὲ τοῦναντίον πρὸς τὰ λοιπὰ ὑπὸ τῶν συγγραμμάτων φερόμενα δηθεν αἴτια τῆς νόσου ταύτης. Λεπτομερῆς δ' ἐξέτασις τῶν πάσχοντων σκωληκοειδίτιδα βεβαίως συνήθως καὶ παρ' αὐτοῖς τὴν ὑπαρξίν τῶν χαρακτήρων τῆς σωματικῆς διαπλάσεως περὶ τῆς ὁποίας ἐγένετο ἀνωτέρω μνεία. Πολλάκις μάλιστα ἀνακαλύπτει τις παρ' αὐτοῖς καὶ σημεῖα ὑφισταμένου ἤδη κατάρρου τῶν κορυφῶν ἢ ἄλλο τι σχετικόν

σύμπτωμα, ἐνῶ ἄλλοτε πάλιν ἐμφανίζονται τοιαῦτα μετὰ ἔτη, ἀδιάφορον δ' ἂν ἡ σκωληκοειδίτις κατέληξεν εἰς ἐπέμβασιν ἢ οὐ. Οὗτος ἀσφαλῶς εἶναι καὶ ὁ λόγος τῆς πρὸ μακροῦ μὲν παρατηρηθείσης, δυσεξηγήτου οὐχ' ἦττον μέχρι τοῦδε παραμεινάσης, ἐμφανίσεως σκωληκοειδίτιδος εἰς πλείονα τοῦ ἐνὸς ἀτόμου τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, «οἰκογενειακῆς σκωληκοειδίτιδος». Ἡ δ' ἀνατομικὴ ἐρμηνεία τοῦ γεγονότος τούτου δύναται νὰ δοθῇ κατὰ πολλοὺς τρόπους, ὧν ἴσως οὐχὶ οἱ μᾶλλον ἀπίθανοι, εἶναι ἢ τε πτώσις τοῦ δεξιοῦ νεφροῦ ἐπὶ τοῦ ἀνιόντος κώλου καὶ τοῦ τυφλοῦ, δυσχεραίνοντος τὴν λειτουργίαν αὐτῶν καὶ ἢ εἰς τὰ τοιχώματα τῆς σκωληκοειδοῦς ἀποφύσεως ὑπαρξίς ἀφθόνου λεμφαδενικοῦ ἴστου, ἰδιαζόντως προδιατεθειμένου ἐπὶ τοιούτων ἀτόμων εἰς ἀντίδρασιν καὶ φλεγμονήν, ἐξ ἧς εὐκόλως ἀποφράσσεται τὸ στόμιον τῆς σκωληκοειδοῦς.

Ἄλλα καὶ περαιτέρω ἔτι δυνάμεθα νὰ χωρήσωμεν ἐν τῇ παρακολουθήσει τῆς ἐπιδράσεως τῆς κληρονομικότητος. Φρονῶ δ' ὅτι, ἢ κλινικὴ παρατήρησις θ' ἀποδείξῃ ἐν τῷ μέλλοντι τὴν ἀλήθειαν τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν ἀρχῶν. Πλειστάκις μέλη τῆς αὐτῆς οἰκογενείας ἐμφανίζουσιν, ὄχι μόνον προδιάθεσιν ἐναντι τῆς αὐτῆς νόσου, ἀλλὰ καὶ προσβάλλονται ὑπὸ τῆς αὐτῆς μορφῆς τῆς νόσου, προσβαλλομένου κατὰ προτίμησιν καὶ τοῦ αὐτοῦ ἔστιν ὅτε ὄργανου. Εἶναι γνωστὴ λ.χ. ἡ συχνότης τῆς οἰκογενειακῆς φυματιώδους περιτονίτιδος, παρουσιαζούσης τὴν αὐτὴν πολλάκις μορφήν (ὕγραν ἢ ἐξιδρωματικὴν), τῆς φυματιώδους μηνιγγίτιδος τῆς πρὸς ταύτην προδιαθέσεως κληρονομουμένης παρὰ τοῦ πατρὸς μᾶλλον ἢ παρὰ τῆς μητρός, τῆς ἀδενίτιδος, τῆς αἱμοποικίης, ὑποξείας ἢ χρονιζούσης, ἰνώδους μορφῆς φυματιώσεως τῶν πνευμόνων καὶ τῶν ἄλλων φυματιωδῶν ἐντοπίσεων, ὁμοιομορφως οὐχὶ σπανίως ἐμφανιζομένων ἐπὶ τῶν ἀλληλοδιαδόχως προσβαλλομένων μελῶν τῆς αὐτῆς οἰκογενείας ἢ τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν οἰκογενειῶν, ἔστω καὶ ἂν αὐταὶ ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν διέμενον εἰς διαφόρους πόλεις.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων περὶ τῆς προδιαθέσεως εἰς τὴν φυματιώσιν συνεπεία τῆς ἰδιοσυστασίας τοῦ ὄργανου, δὲν προτίθημι νὰ προκαλέσω τὴν παραμέλησιν οὐδενὸς μέτρου δυναμένου νὰ μειώσῃ ἢ ν' ἀποκλείσῃ τὴν πιθανότητα τῆς διὰ τῶν μικροοργανισμῶν μόλυνσεως, δι' ὧν καὶ μόνων ἐπέρχεται ἐν τέλει ἢ νόσησις τῶν προδιατεθειμένων ὄργανισμῶν, ἀλλ' ἵνα ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῶν τε Ἱατρῶν καὶ τοῦ Κοινοῦ καὶ ἐπὶ ἑτέρου παράγοντος πάσης μόλυνσεως καὶ ἰδίᾳ τῆς φυματιώδους, ἥτοι ἐπὶ τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἀμυντικῶν μέσων τοῦ ὄργανου, διὰ τῆς ὀποφυγῆς ὑπερβολικῶν σωματικῶν κακουχιῶν, στερησέων κ λ π, διὰ τῆς ὑγιεινῆς διαπαιδαγωγίσεως τοῦ Λαοῦ, διὰ τῆς διδασκαλίας περὶ τῆς καταλλήλου διατροφῆς τῶν παιδῶν ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν ἡλικίας, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἐλέγχου τινὸς τῶν εἰς γάμον προσερχομένων κ λ π. δι' ὧν τ. ἔ. τῶν μέσων, δι' ὧν ὑποβοηθεῖται ἡ ἄμυνα τοῦ ὄρ-

γανισμοῦ ἐναντι τῆς φυματιώσεως. Τὸ ὅτι δὲ τὰ μέσα ταῦτα εἶναι τὰ μάλιστα λυσιτελεῖ καὶ ἰσχυρὰ, ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐπιτυχοῦς ἐπιδράσεως, ἣν κέκτηται ἢ ἐν τοῖς Σανατορίοις ζωὴ ἐπὶ τῶν πασχόντων. Ἀνάπανσις σωματικὴ καὶ πνευματικὴ, ἀφθονος τροφή, διαμονὴ εἰς τὸ ὑπαιθρον καὶ εἰς κατάλληλον κλίμα ἐπιφέρουσι πλειστάκις τὴν ἐπούλωσιν καὶ ἐκτεταμένων ἔτι παθήσεων τῶν πνευμόνων καὶ τὴν τελείαν ἔστιν ὅτε θέραιαν τῶν ἀσθενῶν, καίτοι πρόκειται περὶ ἀτόμων προδιατεθειμένων εἰς τὴν νόσον, ἀφοῦ ἀπᾶξ ἡσθένησαν ἤδη, καὶ φιλοξενούντων ἀπειρίαν μικροοργανισμῶν ἐν τοῖς σπλάγγχοις αὐτῶν. Ἐν ἡ δὲ περιπτώσει ἢ ἐνίσχυσις τοῦ ὄργανισμοῦ τοῦ πάσχοντος δὲν κατεῖχε τὴν πρωτεύουσαν σημασίαν διὰ τὴν προάσπισιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς μόλυνσεως ἢ διὰ τὴν εὐνοϊκὴν ἢ δυσμενῆ ἐξέλιξιν τῆς ἐγκατασταθείσης ἤδη νόσου, ἥρκει δὲ τοῦναντίον ἢ εἴσοδος ἀπλῶς, ἢ ἐγκατάστασις ἢ καὶ ὁ πολλαπλασιασμός ἔτι τῶν μικροοργανισμῶν, ἵνα ἐπιτευχθῇ ἢ νόσησις καὶ ἵνα ἐξελιχθῇ αὕτη μοιραίως, τότε οὐδεὶς ποτε, εἰσπνεύσας βακτηρίδια φυματιώσεως ἢ εἰς οὐ τινος τὸ σῶμα ἐγκατεστάθησαν δι' ἄλλης ὁδοῦ τοιαῦτα θὰ ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ τὴν μόλυνσιν ἀφ' ἐνὸς καὶ τὴν μοιραίαν, θανατηφόρον, ἐξέλιξιν πάσης φυματιώδους παθήσεως ἀφ' ἑτέρου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀναμφισβητήτως θὰ εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐκλείψῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς Γῆς, ἀφοῦ ἢ μὲν εὐκαιρία μόλυνσεως ὑφίσταται παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρώπων καθημερινῶς σχεδόν, σχετικὰ δὲ παθολογικοανατομικὰ εὐρήματα προὑπαρξάσης ποτὲ μόλυνσεως ἀνακαλύπτει τις εἰς μέγιστον ἀριθμὸν νεκροτομῶν ἀδιαφόρως τῆς αἰτίας τοῦ θανάτου.

Καὶ ἐνῶ τονίζεται συνεχῶς καὶ μέχρις ἴσως ὑπερβολῆς ὁ κίνδυνος τῆς μόλυνσεως τῶν ὑγιῶν ἐκ μέρους τῶν πασχόντων καὶ ἰδίως παρ' ἐκείνων, ὧν διεγνώσθη ἤδη ἢ πάθησις, ἐλαχίστη μέριμνα λαμβάνεται καὶ παρὰ τῶν ἀρχῶν καὶ παρὰ τῶν ἱατρῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ αὐτῶν ἔτι τῶν ὑποκειμένων εἰς τὴν νόσον περὶ ἐνισχύσεως τοῦ ὄργανισμοῦ τῶν ὑγιῶν εἰσέτι κατὰ τὸ φαινόμενον ἀτόμων.

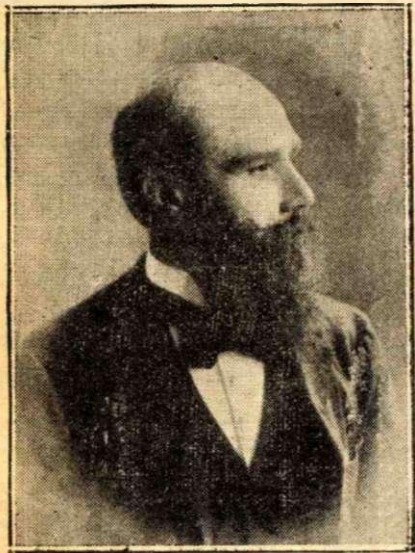
(Ἀκολουθεῖ)

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΥΠΟ ΝΕΟΚΛΗ ΚΑΖΑΖΗ

Β΄.

ΝΕΟΚΛΗΣ ΚΑΖΑΖΗΣ
(ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ)

εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, νὰ νικήσῃ, νὰ ἐπικρατήσῃ. Ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐπίσης ἐγένετο δεξιότητος καὶ ἰκανώτατος, δημιουργικώτατος ὀργανωτῆς καὶ κυβερνήτης.

Ὡς ὁ πατήρ του, ὑπῆρξε κοῤῥα μεγαλοφυΐας καὶ παραφροσύνης· μονονουχὶ ἐκατατομεῖτο ὑπὸ τοῦ ἐκμανέντος γεννήτορος ἐπὶ στρατιωτικῇ ἀνυποταξίᾳ, ὡς ἐκ θαύματος διασωθεὶς τῇ παρεμβάσει ἰσχυροτάτων μοναρχῶν. Ἐκαλλιέργησε μετ' ἐλευθεριότητος τὰ γράμματα, τὰς τέχναις, τὰς ἐπιστήμας· μετερρῦθμισε τὰ κατὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, τὴν διοίκησιν, τὴν δικαιοσύνην. Ποιητῆς, ἱστορικός, πολιτικός συγγραφεὺς καὶ νομοθέτης· συνεργάτης

Ἡ ψυχολογία τοῦ ὑπερανθρώπου κυμαίνεται ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων θρησκευτικῶν καὶ μεταφυσικῶν αἰώνων μέχρι τῆς συγχρόνου θετικωτάτης ἱστορικῆς περιόδου, μεταξὺ μεγαλοφυΐας καὶ παραφροσύνης. Ἐν καὶ μόνον ἐπικαλοῦμαι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἱστορικὸν παράδειγμα, τὸ τοῦ Φρειδερίκου τοῦ Β΄ τῆς Πρωσσίας: Ὁ ἀνὴρ οὗτος, ἀληθὴς ἀπόγονος τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς πρωσσικῆς Μοναρχίας, τοῦ μεγάλου Ἐκλέκτορος, εἶνε ὁ κατ' ἐξοχίην ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ, ἀληθὴς ἱστορικός μικρόκοσμος. Κατὰ τὸν ὑπ' αὐτοῦ προκληθέντα ἑπταετῆ πόλεμον ἐπεδείξατο τὰς ἀρετὰς μεγάλου πολεμικοῦ ἥρωος, κατορθώσας ν' ἀνταγωνισθῇ πρὸς τὸ πλεῖστον τῶν

τῶν περὶ τὸν Βολταῖρον καὶ τὴν Ἐγκυκλοπαιδεῖαν ρηξικελεύθων, χορηγὸς καὶ προφήτης τῆς περιόδου τοῦ φωτισμοῦ ἐν Γερμανίᾳ. Συγγραφεὺς τοῦ Ἀντιμακριαβέλλη πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ πολυθουλήτου Ἡγεμόνος τοῦ Γραμματέως τῆς φλωρεντιακῆς Δημοκρατίας, ἑξαίρων τὴν πολιτικὴν ἐλικρίνειαν καὶ τῶν λαῶν καὶ τῶν ἡγεμόνων, ἐχρησιμοποίησεν ἐν ταῖς πολιτικαῖς καὶ διπλωματικαῖς αὐτοῦ σχέσεσι τὴν ἀνελικρίνειαν, τὸ ψεῦδος, τὴν ἀπάτην, κενχόμενος ἐπὶ τούτῳ, ἑξαπατήσας τοὺς δολιωτέρους καὶ ὑποκριτικώτερους πολιτικούς ἀνδρας καὶ διπλωμάτας τῆς συγχρόνου του Εὐρώπης. Τύπος Μακκιαβελιστοῦ τοῦ 18ου αἰῶνος, ὑπερβάς κατὰ τὴν εὐφυΐαν ὅσον καὶ τὴν ὑποκρισίαν καὶ τὴν δολιότητα τοὺς δολιωτάτους τῶν συγχρόνων του πολιτικῶν καὶ ἡγεμόνων, τὸν Ὀλλιβιέρον Κρόμβελλον, τὴν Ἐλισάβετ, τὸν Λουδοβίκον 14ον, τὴν Αἰκατερίνην τῆς Ρωσσίας.

Profeta armato καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ὑπῆρξεν ὁ κατακτητῆς τῆς Σιλεσίας, ὁ εἰσηγητῆς τοῦ ἐγκλήματος τῆς Διανομῆς τῆς Πολωνίας.

Ἦτο ἡ ἐκπροσώπησις τῶν ἀντιθέσεων. Δεσποτικός, ἀλλὰ καὶ ἐλευθερόφρων ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ θρησκείᾳ· ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ πεφωτισμένου δεσποτισμοῦ. Δόγμα αὐτοῦ: «τὰ πάντα ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, οὐδὲν διὰ τοῦ λαοῦ».

Εἶνε μέγας ὁ Φρειδερίκος ὡς στρατηγός, ὡς πολιτικός, ὡς ἐκπολιτιστής, ἄξιος τοῦ αἵματος του, τῆς παγκοσμίου ἱστορίας, τῆς Γερμανίας. Ἄλλ' ἡ ἠθικὴ αὐτοῦ φυσιογνωμία:

Ἐκαλλιέργει μετὰ στοργῆς τὴν ποίησιν, ἀμιλλώμενος πρὸς τὸν ἐρημίτην τοῦ Φέρνεϋ, ὁμοιάζων κατὰ τοῦτο πρὸς Διονύσιον, τὸν τύραννον τῶν Συρακουσῶν. Τὶ τὸ κρεῖττον; ποιητικὴ ἢ πολιτικὴ καὶ στρατιωτικὴ διπλωματικὴ ἐπιτυχία; ὁ θετικὸς νοῦς τοῦ ρηξικελεύθου βασιλέως ἠθέλε προτιμῆσαι τὸ δεύτερον· δὲν ἠθέλε διστάσῃ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸν θεὸν τοῦ πυρός καὶ νὰ ρίψῃ ἐπὶ τῆς πυρᾶς τὰ ποιητικὰ του δοκίμια ἀντὶ μιᾶς στρατιωτικῆς ἢ πολιτικῆς ἐπιτυχίας. Ἄλλ' ὁ Νέρων ἠθέλε θυσιάσῃ τὰ πάντα ὑπὲρ ἑνὸς μουσικοῦ θριάμβου ὡς ὁ Κόμμοδος ὑπὲρ ἑνὸς μονομαχικοῦ.

Τὸ ἱστορικὸν μεγαλεῖον εἶνε καὶ πρέπει νὰ εἶνε ἡ σύνθεσις τῆς ἀληθείας, τῆς λογικῆς, τῆς δικαιοσύνης. Συνδυτικὴ δύναμις πάντων τούτων ἢ μεγαλοφυΐα. Ἄλλ' ὁμολογητέον, ὅτι ἐν τισι περιστάσεσιν αὕτη δύναμις νὰ συνορεύσῃ πρὸς τὴν παραφροσύνην. Μοιραίως ἢ τοιαύτη ἐξέλιξις ἐν τῇ ἱστορικῇ σταδιοδρομίᾳ τοῦ ἀνθρώπινου Γένους. Τὸ μανικὸν καθίσταται τοῦ μαντικοῦ ἢ ἀφετηρία.

Καὶ ἐν ταῖς εὐτυχίαις καὶ ἐν ταῖς συμφοραῖς ὁ ὑπέροχος τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου χαρακτήρ πολλάκις, ἐν στιγμαῖς κρίσεως, ὑφίστατο τὴν ἐπιρροὴν μυστηριώδους δυνάμεως, παρακλωσύσης πᾶσαν αὐτονομίαν σκέψεως καὶ ἐνεργείας. Ὑποκρίνεται τὸν ἄθεον, καὶ ἐν τούτοις δὲν διστάζει νὰ πιστεύσῃ εἰς τὰ παραληρήματα τῆς χειρομαντικῆς καὶ τῆς ἀστρολογίας καὶ

τῆς μαγικῆς· ὡς ἐκ τούτου καταλαμβάνετο ἐνίοτε ἐξ ἄλλοφροσύνης ἀκαταλογίστου, ἀλλ' ἐπανάηχτο καὶ πάλιν, τῆς ἐγκεφαλικῆς ἀνισορροπίας παρελθούσης, εἰς τὴν προτέραν πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν ἡρεμίαν, δι' ἧς ἀντελαμβάνετο θετικώτερον καὶ πραγματικώτερον τῶν συμβαινόντων. Κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς τοιαύτης νοσηρᾶς καταστάσεως ἐστερεῖτο πάσης αὐτοβουλίας, πάσης ἐνεργείας· κατεκλείετο ἐντὸς τοῦ ἐρημικοῦ αὐτοῦ σπουδαστηρίου, εἰς οὐδένα ἐπιτρέπων τὴν ἐν αὐτῷ εἴσοδον, ἐξαιρουμένων ἐλαχίστων ἐμπιστῶν. Καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς στενωπώτους τῶν συγγενῶν προσεφέρετο δυσπίστως.

Ὁ παράδοξος οὗτος ἄνθρωπος, γράφει πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ πρεσβευτῆς τῆς Ἀγγλίας Χάρου πρὸς τὴν κυβέρνησιν του τὴν 18ην Μαρτίου 1776, συνείδηζε νὰ θεωρῇ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐν γένει, καὶ ἰδιαζόντως ἐκείνους, ἐφ' ὧν ἐκλήθη νὰ βασιλεύσῃ, ὡς ὄντα ὑποδεέστερα, ἐστερημένα πάσης ἰδίας αὐτοβουλίας. «Οὐδὲν διὰ τοῦ λαοῦ· ἢ κρίσις αὐτοῦ μόνον δέον νὰ εἶνε κρίσις τοῦ συνόλου».

Ἔστενοχωρεῖτο ὁσάκις συνήντα ἀνθρώπινον ὄν, διεκδικοῦν ἐλευθέραν αὐτοβουλίαν καὶ ἐν τῇ θρησκείᾳ καὶ ἐν τῇ ἠθικῇ. Αὐτὸς οὗτος ἐν ταῖς φωτειναῖς στιγμαῖς θυελλώδους καὶ ζοφεροῦ βίου δὲν ἐδίσταζε νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν δεισιδαιμονίαν, εἰς ὑπερβατικὴν αἰσθηματολογία, ὁ ἀρνούμενος ἐπιδεικτικῶς καὶ ἠθικὴν καὶ θρησκείαν. Σκληρὸς ταῦτοχρόνος καὶ φιλεὺσπλαγγος, δὲν ἐδυσωπεῖτο πρὸ τῶν πασχόντων ἀδίκως καὶ παραλόγως, καὶ ἐν τούτοις ἔκλαιε πολλάκις ἐν τῷ θεάτρῳ, συμμετέχων τῆς ὀδύνης πάσχοντος προσώπου τραγωδίας ἢ συνεμερίζετο τὴν ὀδύνην εὐνοουμένου κυνός, χρησιμοποιοῦν πολὺτιμον χρόνον πρὸς θεραπείαν αὐτοῦ. Δὲν ἦτο αἰμοχαρῆς, ἀλλ' ἐπέτρπε τὰς θανατικὰς ἐκτελέσεις καὶ εἰς καταδίκους, τιμωρηθέντας, χωρὶς νὰ διαπραξῶσι μέγα ἔγκλημα, ἄξιον θανάτου, κρύφα δὲ παρήγγελλεν εἰς χειρουργοὺς στρατιωτικοὺς νὰ ἐγκαταλίπωσιν ἀθεραπεύτους τοὺς τραυματίας, ὅπως ἀποθνήσκωσιν, ἐκ φιλαργυρίας ἵνα μὴ πληθυνθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπομάχων. Ὡς ἄνθρωπος δὲν ἐστερεῖτο καλοκάγαθίας, αἰσθηματικότητος, δὲν ἦτο ξένος, ἀδιάφορος πρὸς τὴν φιλίαν, ἀλλ' ὡς βασιλεὺς ἐπελανθάνετο πάντων τῶν τοιούτων συναισθημάτων, ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὴν ἰσχὴν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς χώρας, ἧτις ἦτο ἐμπειστημένη αὐτῷ, οὐχὶ ὡς ἐλέφ Θεοῦ Μονάρχης, ἀλλ' ὡς κληρονόμος τῶν ἡγεμονικῶν αὐτοῦ προγόνων.

Διὰ τοιαύτης ἰδεολογίας ὁ μέγας Φρειδεरिकὸς κατώρθωσε ν' ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν του, νὰ καταστήσῃ τὴν Πρωσσίαν, τὴν τέως μὴ σημαίνουσαν Δύναμιν ἐν Εὐρώπῃ, ἰσχυρότατον πολιτικὸν καὶ ἐθνικὸν παράγοντα αὐτῆς, λαμβανόμενον ὑπ' ὕψιν, μετὰ τὴν Αὐστριακὴν Μοναρχίαν, τὴν πρωτεύουσαν Πολιτείαν τοῦ ἁγίου ρωμαϊκοῦ κράτους τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους.

Οἱ πρωτόγονοι λαοί, καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ καταπεπωτκότες, οἱ ἐκφυλοὶ, ἀ-

ρέσκονται ν' ἀποδίδωσιν ὑπερφανεῖς ιδιότητες εἰς τοὺς ὑπερόχους συγχρόνους. Μυστηριώδης δύναμις καὶ ἐνέργεια ἐδρεῖται ἐν αὐτοῖς. Τὸ ἀκατάληπτον, τὸ ἀνεξήγητον, μετέχει θείας οὐσίας. Προμηθεὺς, Ἡρακλῆς, Θησεύς, Ραμᾶ, Μωϋσῆς καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ ἱστορικῇ περιόδῳ, Ἀλέξανδρος, Καῖσαρ, Καρολομάγνος, Μέγας Πέτρος, Βοναπάρτης. Ὡς ἐκ τοῦ ὑπερόχου οὗτος, ἀλλὰ καὶ ἀνωμάλου χαρακτήρος, ὑπόκειται εἰς ἠθικὰς καὶ πνευματικὰς ἐκτροπὰς καὶ παραπλανήσεις. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καταχρᾶται τοῦ περιβάλλοντος, περιφρονεῖ τὰ δεδομένα. Τὸ τοιοῦτον συμβαίνει οὐ μόνον ἐν τῷ βίῳ τῶν πρωτογόνων λαῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν περιόδῳ κοινωνικῶς καὶ πολιτικῶς προηγμένη, πεπολιτισμένη. Παραδείγματα πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς Ἀναγεννήσεως Ἀλέξανδρος ὁ ἕκτος, ὁ ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Βοργιῶν ἑξωλέστατος Ρωμαῖος Ποντίφηξ, ἐν Γαλλίᾳ ὁ Ἰωάννης Ἰάκωβος Ρουσσὸ καὶ ὁ Ναπολέων Βοναπάρτης. Ὑπὸ τοιαύτην ἐκδήλωσιν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ὁ πράγματι μέγας ἀνὴρ δὲν ὑπόκειται εἰς τοὺς νόμους τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πολιτείας. Τὸ ἱστορικὸν κριτήριον ἐξετάζει αὐτὸν καὶ ἐκδίδει τὴν ἀνέκκλητον ἐπιμηγορίαν του περὶ τοῦ τοιούτου ἀνθρώπου, λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὸ ἀγαθόν, οὐ ἐγένετο παραίτιος ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ τὰς ἀνωμαλίας, πρωτίστως ὀφειλομένας εἰς τὴν ἀνώμαλον κατασκευὴν τοῦ ἐγκεφάλου, ὅστις εἶνε κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὁ καθρέπτης τῆς συγχρόνου κοινωνικῆς τε ἅμα καὶ παγκοσμίου φυσιογνωμίας.

Πάσης ἀνθρωπίνης ἐνεργείας ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἡγοῦνται κατὰ μοιραῖον νόμον ὑπέροχοι χαρακτήρες, ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι. Διὰ τούτων ἐγκαινίζει ἢ Ἐπανάστασις, ἢ μεταβολή, τὸ δημιουργικὸν αὐτῆς ἔργον. Συγκεντροῦσιν ἐν αὐτοῖς τὰ κοινωνικὰ συναισθήματα, τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη. Ἐμφανίζονται ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς σκηνῆς οἰονεὶ μικρόκοσμοι τοῦ περὶ αὐτοὺς μεγαλοκόσμου. Εἶνε ἄτομα καὶ σύνολον ταῦτοχρόνως.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΟΡΑΣΕΩΣ

ΥΠΟ ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ

ΣΠΗΛΙΟΣ ΧΑΡΑΜΗΣ
(ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ)

Ἴσως πρώτην ἤδη φορὰν τίθεται ἐπὶ τάπητος τοσοῦτον σοβαρᾶς σημασίας ζήτημα, οἷον εἶναι ἡ σχέσις τῆς δράσεως πρὸς τὸ Ἔθνος. Ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅμως ὅτι ὄργανον, ἔχον τοσαύτην σπουδαιότητα διὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἀτόμου, δὲν δύναται ἢ νὰ ἔχη μεγάλην ἐπίσης σπουδαιότητα καὶ διὰ τὸ Ἔθνος, τὸ ὁποῖον εἶναι σύνολον ἀτομικῶν ὑπάρξεων.

Ἐμπεριστατωμένη ἀνάπτυξις τοῦ θέματος θ' ἀπήτη μακρὰν ἐργασίαν· θὰ ἔπρεπε ὄντως νὰ ἐξετασθῆ ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Ἑλλήνος, τὰ διάφορα μέρη καὶ αἱ λειτουργίαι αὐτοῦ ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων, ἀνθρωπολογικῆς, ἱστορικῆς, κοινωνιολογικῆς κ.τ.λ.

Ἄλλ' ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐπιθυμοῦμε μόνον νὰ ἐφελκύσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν ἐπὶ ἐνός μόνον σημείου, ἀναφερομένου εἰς τὴν σκοπευτικὴν ἰκανότητα τοῦ Ἑλλήνος.

Δὲν θ' ἀποπειραθῶμεν ν' ἀποδείξωμεν ἐνταῦθα τὴν μεγάλην σπουδαιότητα τῆς σκοπευτικῆς ἰκανότητος ἐν τῇ σημερινῇ πολεμικῇ τέχνῃ, διότι τοῦτο εἶναι παγκοίνως γνωστόν. Γνωστόν ἐπίσης εἶναι ὅτι εἰς τὴν εὐθυβολίαν ὀφείλομεν τὴν ἐκπλήρωσιν μεγάλου μέρους τῶν Ἑθνικῶν ἡμῶν ὀνείρων, ἀλλὰ καὶ ὅτι τὰ ὄνειρα ταῦτα δὲν ἐξεπληρώθησαν ἀκόμη τελείως, ὑπολείπονται δὲ ἡμῖν πολλὰ εἰσέτι νὰ πράξωμεν. Ἡ εὐθυβολία δὲ ἢ ἡ σκοπευτικὴ ἰκανότης θὰ εἶναι ἀσφαλῶς εἰς ἐκ τῶν κυριωτέρων παραγόντων τῆς τελείας ἐκπληρώσεως τούτων ἐν τῷ μέλλοντι.

Τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα δὲν θὰ συζητήσωμεν εὐρέως ἐνταῦθα, ἐπιφυλασ-

σόμενοι ν' ἀναπτύξωμεν αὐτὸ ἄλλοτε. Ἀπλῶς θὰ θίξωμεν μόνον τὰ κυριώτερα αὐτοῦ σημεία.

Ὁ Ἑλλήν ἐνδρίσκεται ὑπὸ ἀρίστας ἀνθρωπολογικὰς καὶ φυσικὰς συνθήκας, ἵνα ἔχη ὀξυδερκεστάτην ὄρασιν καὶ μεγίστην σκοπευτικὴν ἰκανότητα. Ἀντυχῶς ὅμως δὲν ἐξεμεταλεύθη τὰ προτερήματα ταῦτα ἐπαρκῶς, ὥστε νὰ κατέχη ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῷ θέσιν, ἥτις ὑπὸ ἄλλας συνθήκας θὰ ἦτο ἴσως ἢ πρώτη ἐν τῷ κόσμῳ.

Ὁ Ἑλλήν, ὡς γνωστόν, ἔχει κατὰ τὸ πλεῖστον ὀφθαλμοὺς μέλανας, τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ, ὡς ἡ πείρα κατέδειξε, σημαντικὸν στοιχεῖον σκοπευτικῆς δεινότητος. Ἐν Ρωσσίᾳ λ.χ. ὅπου ἡ σύγκρισις εἶναι εὐκόλος, οἱ Ἑλληνες θεωροῦνται ὡς οἱ καλλίτεροι σκοπευταί, πολὺ ἀνώτεροι τῶν γαλανοφθάλμων Ρώσων.

Ἐχει ἐπίσης ὀφθαλμοὺς μεγάλους καὶ λίαν ἐκινητούς, τοῦθ' ὅπερ αὐξάνει τὸ ὀπτικὸν πεδίον αὐτοῦ, τὴν ἔκτασιν δηλαδὴ, ἣν δύναται νὰ περιλάβῃ διὰ τοῦ βλέμματος, χωρὶς νὰ στρέψῃ τὴν κεφαλὴν.

Εἶναι ὄντως ἐν ἀπὸ τὰ θαυμαστότερα τῆς φυλῆς μας προσόντα ἡ εὐστροφία, μεθ' ἧς βλέπει ὁ Ἑλλήν, τελεία ἀντανάκλασις τῆς διανοητικῆς αὐτοῦ ἐν παντὶ εὐστροφίας. «Θεὲ μου πῶς βλέπουν οἱ Ἑλληνες! πῶς βλέπουν!» ἔλεγε διαρκῶς ὁ πρὸ Ἰδετίας διὰ πρώτην φορὰν κατελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα διαπρεπῆς τῶν ἀποκρύφων ἐπιστημῶν μύστης Γάλλος Πιελαντάν.

Ἄλλ' εἰς τὴν μεγίστην αὐτὴν εὐρυχωρίαν καὶ ἔκτασιν τοῦ βλέμματος τοῦ Ἑλλήνος ἀσφαλῶς, παρὰ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ δξύτητα καὶ παρὰ τὴν ἰδιαιτέραν κατασκευὴν τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ, συντρέχουν καὶ λόγοι κλιματολογικοί.

Ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς Ἑλλάδος εἶναι, ὡς γνωστόν, ὅσον οὐδεμία ἄλλη διαυγῆς. Μόνον ἐν Ἑλλάδι δύναται τις ν' ἀπαντήσῃ τὸ παροιμιῶδες «Ἀὐγουσιιάτικο», ἢ, ἐν καιρῷ βαρυτάτου χειμῶνος, «Γεναριιάτικο» φεγγάρι καμὶ μόνον ἐν Ἑλλάδι δύναται νὰ φαίνηται ὁ Ὑμητὸς ὡς συνέχεια τοῦ Λυκαβηττοῦ, ὡς παρετήρησε πρὸς ἡμέτερον συνάδελφον ἔγκριτος ξένος ἐπιστήμων, ὁ κ. Thunp̄.

Ἐχει ἐπίσης ἡ Ἑλλὰς τὴν μεγίστην ἐν τῷ κόσμῳ σχετικῶς, πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς, ἔκτασιν παραλίω, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἔχει τις πρὸ αὐτῶν εὐρύτατον ὀρίζοντα καὶ ἀπέραντον πάντοτε τὸ κυανοῦν τοῦ πόντου. Ταῦτα δέ, ὡς καὶ ἡ διαφάνεια τῆς ἀτμοσφαιρας, εἶναι ὑπέροχοι συνθήκαι ἀναπτύξεως τῆς ὀξυδερκειᾶς, τῆς ὁποίας ὄντως ἀπαντῶνται παρ' ἡμῖν καταπληκτικὰ παραδείγματα, δώσαντα γένεσιν εἰς τοὺς περὶ πανόπτου Ἄργου καὶ Λυγκέους μύθους· δυστυχῶς ὅμως ταῦτα εἶναι σπάνια δι' οὗς λόγους ἀναφέρομεν κατωτέρω.

Σχετικῶς πρὸς τὸν προμηθηθέντα Ἄργοντὸν καὶ «πολνύμματον» ὀνομασθέντα, βλέποντα, χωρὶς νὰ στρέψῃ τὴν κεφαλὴν, πρὸς ὅλα τὰ σημεία τοῦ

ορίζοντος, σημειοῦμεν ὅτι καὶ μόνον αὐτὴ ἡ ἰδιότης τοῦ καταπληκτικοῦ αὐτοῦ μυθικοῦ ἐπινοήματος τοῦ Ἑλλήνος θὰ ἦρκει, διὰ τὴν βεβαιώσῃ τὴν πάλαι ποτὲ τεραστίαν ὄξυδέρκειαν αὐτοῦ.

Ἐκ τούτων ὅλων κρίνοντες τὰ κατὰ τὴν καθ' ἡμᾶς ὄρασιν θὰ ἔπερε νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ Ἑλλήν ἔδει νὰ κατέχη ἐν τῷ κόσμῳ τὴν πρώτην θέσιν ὡς πρὸς τὴν σκοπευτικὴν ἰκανότητα. Τοῦτο ὅμως δὲν συνέβη, καθότι ζῶμεν ὑπὸ ἄλλας συνθήκας, συνθήκας ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν δυσμενεσιτάς.

Ἡ ζωὴ ἡμῶν εἶναι λίαν καθιστικὴ καὶ περιορισμένη ἐν κλειστοῖς χώροις δὲν κινούμεθα ἐπαρκῶς, δὲν ζῶμεν ἐπαρκῶς εἰς τὸ ὑπαίθριον, δὲν ἐπιδοθῶμεθα ἐπαρκῶς εἰς τὰς ἐν ὑπαίθρῳ ἀθλητικὰς παιδιὰς καὶ ἀσκήσεις.

Ὁ φωτισμὸς τῶν κλειστῶν χώρων διαμονῆς φυσικῶς καὶ τεχνικῶς, εἶναι ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις ἐλαττωματικὸς. Αἱ ὑγιεινὰ συνθῆκαι τῶν ἀπαιτουσῶν τὴν σύμπραξιν τῶν ὀφθαλμικῶν ἐργασιῶν εἶναι ἐλλειπνὰ. Τοῦτο δὲ δυστυχῶς συμβαίνει ἰδίᾳ εἰς τὰ σχολεῖα, ὡς ἐκ τούτου δὲ τὰ κακὰ ἀποτελέσματα γίνονται αἰσθητὰ καθ' ὅλον τὸν βίον.

Τέλος δὲν ἀσχοῦμεθα ἐπαρκῶς εἰς τὴν σκόπευσιν ἐκτὸς τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἰδίᾳ κατὰ τὴν νεαρὰν ἡλικίαν.

Εἰς πάντα δὲ ταῦτα προστίθεται καὶ ἡ γραφειοκρατία, ἰσοφαροῦσα πρὸς πάντα τὰ ἄλλα, καὶ ἥτις καὶ μόνη, ἐὰν δὲν ἰπῆρχον τὰ ἄλλα αἷτια, θὰ ἦρκεν, ὅπως ἐξηγήσῃ τὴν ἐλαττωματικὴν ἡμῶν κατάστασιν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης.

Ἐκ τῶν— ἅς τὸ εἶπωμεν ἀπεριφράστως— ἡμιβαρβάρων δὲ τούτων ὄρων, ὑφ' οὗς ζῶμεν, κρατικῶν τε καὶ λαϊκῶν, ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα; Ἡ ἀπώλεια τῶν ὠφελημάτων, τὰ ὁποῖα ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐκ τῶν ἀγαθῶν ἀνθρωπολογικῶν καὶ φυσικῶν συνθηκῶν.

Ἡ ὄξυδέρκεια ἡμῶν, ἐξαιρέσει τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν ὀρεσιβίων, δὲν εἶναι ὁποῖα ἠδύνατο καὶ ὄφειλε νὰ εἶναι. Ἡ μυωπία δ' εἶναι εὐρύτατα διαδεδομένη καθὼς καὶ τὰ τραχώματα, ὡς τοῦτο ἐμφαίνεται ἐκ στατιστικῆς τῶν ἀπὸ εἰκοσαετίας παρ' ἡμῖν προσελθόντων καὶ θεραπευθέντων, ἣν οὐχὶ πρὸ πολλοῦ εἰς ἴδιον τεῦχος ἐδημοσιεύσαμεν, καὶ ἐν ἧ' οἱ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐμφανισθέντες πρὸ ἡμῶν μυωπικοὶ (ἐκ μυωπίας καὶ ἀνωμαλιῶν τῆς ὀράσεως πάσχοντες, καὶ τραχωματικοὶ ἀνέρχονται οἱ μὲν πρῶτοι εἰς 6,776 οἱ δὲ δεῦτεροι εἰς 15,464.

Μόνον ὡς φθορά, ἔτι πλέον, ὡς καταστροφὴ τῆς ὀράσεως θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ τοιαύτη τις ἀληθῶς οἰκτρὰ κατάστασις περὶ τὸ λεπτότερον αἰσθητήριον ἡμῶν—τὸν ὀφθαλμόν.— Καὶ τοιαύτη καταστροφὴ μόνον παρὰ βαρβάρους λαοῖς ἀπαντᾶται, παρ' οἷς ὅτε δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς βίος οὐδὲν στοιχεῖον, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον, πολιτισμοῦ περιέχει καὶ ὅπου ἡ ζωὴ ἄγεται ἐν διαρκεί ρυπαρότητι.

Ἡ τὴν τοιαύτην ἔκτασιν τῆς μυωπίας παρ' ἡμῖν, δι' οὗς λόγους ἀνωτέρω εἶπωμεν, ὡς καὶ τῶν τραχωμάτων, ἀνερχομένων εἰς 30 οἰο ἐπὶ 54,179 ὀφθαλμιόντων, ὅσοι ἀπὸ εἰκοσαετίας προσῆλθον παρ' ἡμῖν πρὸς θεραπείαν, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν «Μέγα Ἑθνικὸν δυστύχημα» μία τῶν σημαντικωτέρων ἐκδηλώσεων τοῦ ὁποῖου εἶναι ἢ εἰς τὸ ἐλάχιστον ἐλάττωσις τῆς σκοπευτικῆς ἡμῶν ἰκανότητος.

Καὶ ἐρωτᾶται ἤδη. Ἐναντι τοσαύτης ἐκτάσεως «ἐθνικῆς συμφορᾶς» τί θὰ ἔπερε λοιπὸν νὰ πράξωμεν; Ἄς στρέψωμεν ἐπ' ὀλίγον τὸν νοῦν ἡμῶν εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ἅς ἐναλογοισθῶμεν πῶς ἔξω οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι διδασκόμενοι ἐκείθεν ὅτι, ἐν Ἑλλάδι καὶ ὑπὸ τὸν καταλάμποντα αὐτῆς οὐρανὸν μόνον ὑπαίθριον ζοῖν θὰ ἔπερε νὰ ζῶμεν, κατὰ τὸ πλεῖστον, οἱ Ἕλληνες. Θὰ ἔπερε συνεπῶς, νὰ μεταβάλλωμεν ἄρδην πάσας τὰς προορηθείσας κακὰς συνθήκας. Νὰ ἐθισθῶμεν περισσότερον εἰς ζοῖν ὑπαίθρου, ἔξοχῆς, παραλίας, δασῶν, ἀτμοσφαιρας. Νὰ βελτιώσωμεν τὸν φωτισμὸν καὶ τοὺς ὀπτικοὺς ἐν γένει ὑγιεινοὺς ὄρους, εἰς τὰς ἰδιαιτέρας ἡμῶν κατοικίας, ἐργαστήρια, γραφεῖα καὶ σχολεῖα ἰδίᾳ νὰ διαδώσωμεν τὰς ἀναγκαῖας ὑγιεινὰς γνώσεις. Νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς τὰς ἐν ὑπαίθρῳ ἀθλητικὰς ἀσκήσεις καὶ εἰς τὰς παιδιὰς καὶ ἰδίᾳ τὰς προσκοπικὰς τοιαύτας καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις εἰς τὸ κυνήγιον, ἀλλὰ κυνήγιον σοβαρὸν καὶ οὐχὶ ἀπλὴν παιδιάν, κυνήγιον ἐθίζον εἰς τὴν σκόπευσιν, τὴν ἀνίχνευσιν, τὴν προφύλαξιν, τὴν κόπωσιν καὶ τὸν κίνδυνον· κυνήγιον ἀποτελοῦν εἰκόνα τοῦ πολέμου ἐν μικρῷ καὶ ἀρίστην πρὸς πόλεμον προπαρασκευήν. Τοιοῦτον ἄλλως τε κυνήγιον ἀρμύζει εἰς λαόν, τοῦ ὁποῖου οἱ πρόγονοι ἐθεοποίησαν αὐτὸ ἐν τῷ προσώπῳ τῆς κομψοτέρας καὶ σπητικωτέρας τῶν θεοτήτων τοῦ ἀρχαίου κόσμου— τῆς Ἀρτέμιδος.

Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις καὶ ὑπερὸ πάντα νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς τὴν σκοποβολήν, πρὶν ἢ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἀπὸ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας. Καὶ ἀσχοῦμενοι, ἅς μὴ λησμονῶμεν σὺν ἄλλοις τὴν εὐθυβολίαν ὅχι τὴν τῶν σημερινῶν ἢ παλαιοτέρων ἐνσφαιρῶν βολῶν, εἰς ἣν τὰ μέγιστα συντελεῖ ἡ κατασκευὴ τῶν, δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται αὕτη, πολεμικῶν ὀπλῶν— ἀλλὰ τὴν τῶν βελῶν, ἀλλὰ τὴν τῶν δοράτων, ἀλλὰ τὴν τῶν ἀκοντίων τῶν ἀρχαίων, δι' ὧν καὶ μόνον κατήγοντο τότε νίκαις καὶ θρίαμβοι κατὰ βαρβάρων, ὀργάνων δυσχρόστων ὅσον ἀφορᾷ τὴν διὰ τῆς ὀράσεως μόνης παρακολούθησιν τῆς φορᾶς καὶ σκοπεύσεως αὐτῶν. Αὐτὴν ἅς μὴ λησμονῶμεν καὶ, ἀντιφιλοτιμούμενοι ἐκείνους, ἅς πολλαπλασιάσωμεν ὅσον τὸ δυνατόν, τὰ ἐν ὑπαίθρῳ, πρὸ παντὸς, σκοπευτήρια καὶ ἅς σιγνάξωμεν ὅσον τὸ δυνατόν εἰς αὐτά. Ἄς ἐπαναφέρωμεν τὰς μαθητικὰς στρατιωτικὰς ἀσκήσεις, αἷτινες, καίτοι τόσον θανατοῖα ἀποτελέσματα ἔδωσαν κατὰ τὸ ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα τῆς διατηρήσεως αὐτῶν, ἐγκατελείφθησαν, ὡς μὴ ὄφειλε ταχύτατα δι' ἄγνωστον ἡμῖν λόγον.

Σήμερον ἰδίᾳ, ὅτε συνελεῖται τῶν καταστροφῶν, ἃς ὑπέφερον ἡ παγκοσμία σύρραξις, γίνεται λόγος περὶ ἐλαττώσεως τῶν μονίμων στρατῶν καὶ τοῦ χρόνου τῆς στρατιωτικῆς θητείας, ἡ ἕκτος τοῦ στρατοῦ πολεμικὴ αὐτὴ παρασκευὴ καθίσταται πλέον ἢ ποτὲ ἀναγκαία.

Πρὸς ἐκτέλεσιν δὲ πάντων τούτων ἡ κρατικὴ μέριμνα καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία πρέπει νὰ συνεργάζωνται καὶ συμπληροῦσιν ἀλλήλας.

Ἡμεῖς, ὡς καὶ ἄλλοτε πολλάκις ἐγράψαμεν, ὑποδεικνύομεν ὅτι κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ γίνῃ, ἐκτελοῦντες ἐπιβεβλημένον πρὸς τὴν πατρίδα ἡμῶν καθῆκον. Διότι δὲν δυστάζομεν νὰ τὸ εἴπωμεν, εἴμεθα εἴτεροί τις καὶ ἄλλοι φιλοπάτριδες, τοῦτο δὲ λέγομεν δημοσίᾳ διότι νομίζομεν ὅτι προκειμένου περὶ φιλοπατρίας, δὲν χωρεῖ μετριόφροσύνῃ. Δὲν λέγει τις: Εἶμαι σοφός, δύναται ὅμως καὶ ὀφείλει νὰ λέγῃ: Εἶμαι φιλόπατρις.

Τίς θὰ ἠδύνατο νὰ αἰσχυρῆ ἢ τίς θὰ ἠδύνατο νὰ δειλιάσῃ διὰ μίαν τοσοῦτον ὑψηλὴν ὁμολογίαν ὅτι ὑπὲρ τὰ ἄτομα καὶ ὑπὲρ τὰ σύμβολα καὶ ὑπὲρ τὰ συμφέροντα ἴσταται φωσφόρος ὁδηγὸς πάντων καὶ ἐμπνεύστρια, ἡ Πατρίς;

ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἡ ΑΓΙΑ ΛΑΥΡΑ ΚΑΙ Ο ΜΕΓΑΣ ΑΓΩΝ ΤΟΥ 21

ΥΠΟ Π. ΚΑΡΟΛΙΔΟΥ

Εἶναι κοινὴ πάντως παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ λαῷ ἡ παράδοσις ὅτι τὸ σύνθημα τῆς ἐπαναστάσεως τῆς μεγάλης τοῦ 21 ἐδόθη ἀπὸ τῆς Ἁγίας Λαύρας τῶν Καλαβρῦτων, ἐνταῦθα ὑψώσαντος τοῦ Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν τὴν ἱερὰν σημαίαν τοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνος. Ἐνθυμοῦμαι δὲ καὶ ἐγὼ ὅτε μικρὸς ὢν παῖς, ἐν τῇ λεωφόρῳ τοῦ Γαλατᾶ ἔβλεπον μεγάλην εἰκόνα ἀνηρτημένην, παριστῶσαν τὸν Γερμανὸν Π. Πατρῶν ὑψοῦντα τὴν σημαίαν ἐν μέσῳ μεγάλου πλήθους πολεμιστῶν καὶ μετ' ἐπιγραφῆς: «ὁ Γερμανὸς Παλαιῶν Πατρῶν ὑψῶν τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας τὴν 25 Μαρτίου, ἐπὶ τῶν βράχων τῶν Καλαβρῦτων». Κατὰ τοὺς εὐλογημένους ἐκείνους χρόνους τῶν Σουλτάνων Ἀπτοῦλ Μετζιτ καὶ Ἀπτοῦλ Ἀζίζ μεγίστης ἀπέλαυον οἱ χριστιανοὶ ἐλευθερίας θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἔτι. Ἐνθυμοῦμαι δὲ καὶ ἐγὼ ὅτι κατὰ τὸν χρόνον ἐκείνον ἔβλεπον ἐν Βυζαντίῳ ἐν τῇ μεγάλῃ λεωφόρῳ τοῦ Βυζαντίου ἀναρτωμένας ἐλευθέρως καὶ πωλουμένας εἰκόνας παριστῶσας τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον Ε' ἀπαγχονιζόμενον ἐπὶ τῆς πύλης τοῦ Φαναρίου καὶ κάτωθεν γραφὴν λέγουσαν: «Ἴδου προσφέρω τὴν ζωὴν μου εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος». Ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου ἐνεργηζώθη ἐν τῇ ἐμῇ φαντασίᾳ καὶ διανοίᾳ ἡ εἰκὼν τοῦ Γερμανοῦ Π. Πατρῶν ὑψοῦντος τὴν σημαίαν τοῦ σταυροῦ ἐπὶ τῶν βράχων τῶν Καλαβρῦτων ἤτοι ἐν Λαύρᾳ. Ὅτε δὲ βραδύτερον ἔμαθον λεπτομερέστερον τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀγῶνος, οὐδαμῶς ἡ εἰκὼν ἐκείνη ἐξέλειπεν τῆς μνήμης συνημμένη πάντοτε μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἀγῶνος.

Πρὸ 35 περίπου ἐτῶν, ὅτε ἰδρύθη ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὸν περικλεέστατον καὶ σοφώτατον φιλόλογον Κωσταντῖνον Κόντον, ἡ ἐπιστημονικὴ εἰταιρεία, ἡμεῖς ὡς μέλη αὐτῆς ἐποιοῦμεθα διαφόρους ἀνακοινώσεις ἐν αὐτῇ, ἡ ἀνεγνωσκόμεναι πραγματείας. Ἀνὴρ δ' ἐκ τῶν μελετηροτάτων τῶν περὶ τὴν ἱστορίαν, γυμνασιάρχης, μέλος τῆς εἰταιρείας καὶ ὑφηγητῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Γ. Κρέμος, ἐν τινὶ ἀνακοινώσει αὐτοῦ, ἐζήτησε νὰ ἐλέγξῃ ὡς ἀνακριβῶς παραδεδομένα πάντα τὰ περὶ ὑψώσεως τῆς σημαίας ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ ἐν Λαύρᾳ ἰσχυριζόμενος ὅτι ὁ Γερμανὸς δὲν εὐρίσκετο τότε ἐν Λαύρᾳ καὶ ὅτι αἱ περὶ Λαύρας παραδόσεις παρήχθησαν ἀργότερον ὅτε ἡ 25 Μαρτίου ἐθεσπίσθη ὡς ἡμέρα μεγάλης θρησκευτικῆς ἑορτῆς, καὶ ὡς ἐπίσημος ἡμέρα τῆς ἐλευθερίας. Ἰκαναὶ τότε ἐγένοντο ἀντιρῆσεις ἐναντίον τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Κρέμου λεγομένων, οὐδαμῶς μεταπίσασαι τὸν Κρέμον νὰ μεταβάλλῃ τὴν γνώμην αὐτοῦ.

Ἄλλ' ὅμως τὰ ἀκριβῆ γεγονότα ἔχουσιν οὕτω: Δὲν εἶναι ἀληθές ὅτι ἀπὸ Λαύρας ἐδόθη τὸ σύνθημα τοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνος, ἀφοῦ εἶναι γνωστότατον ὅτι αὐτὸς ὁ Γερμανὸς Π. Πατρῶν μετὰ προκρίτων τῶν Ἀχαιῶν εἰσήλασε τὴν 23 Μαρτίου εἰς τὰς Πάτρας καὶ ἐν τῇ πλατεῖᾳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου στήσας τὴν σημαίαν τοῦ Σταυροῦ ὥρκισε τὸν λαὸν ἐπὶ τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου. Μίαν δὲ ἡμέραν πρότερον, ἦτοι τὴν 22 Μαρτίου, εἰσήλασαν οἱ Μανιάται εἰς τὰς Καλάμας ὑπὸ τὸν Πέτρον Μαυρομιχάλην, τὸν συνήθως καλούμενον Πετρόμπεην, καὶ ἐκήρυξαν τὴν ἔναρξιν τοῦ ἀγῶνος. Καὶ ὡς πρὸς ταῦτα μὲν ἡ ἀπόφανσις τοῦ Κρέμου ὅτι ὁ ἀγὼν δὲν ἤρξατο ἀπὸ τῆς Λαύρας ἔχει τινὰ ὑπόστασιν, ἀλλ' εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτος ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ κ. Κρέμου ὅτι ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς οὔτε εὗρεθῆ ἐν Λαύρᾳ τὴν 25 Μαρτίου, οὔτε ὑψωσε τὴν σημαίαν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὴν 23 Μαρτίου, τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς τῆς ὑψώσεως τῆς σημαίας τοῦ σταυροῦ, ὅτε οἱ ἐπαναστάται ὥρμησαν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς ἀκροπόλεως τῶν Πατρῶν, ὁ Ἰουσοῦφ πασᾶς ὁρμήσας ἀπὸ Ναυπάκτου μετὰ στρατοῦ διέλυσε τὴν πολιορκίαν τῆς ἀκροπόλεως καὶ τότε οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐπαναστάσεως ἐσκοπίσθησαν τῆδε κακείσε. Τότε δ' ἀκριβῶς ὁ Γερμανὸς μετὰ τοῦ Χαράλαμπε καὶ ἄλλων τινῶν προκρίτων ἐτρόπη τὴν πρὸς τὰ Καλάβρυτα ὁδόν. Οὐδόλως δὲ ἀδύνατον οὔτε καὶ δύσκολον ἦτο εἰς τοὺς ἠρωϊκοὺς ἐκείνους ἄνδρας ἐντὸς δύο νυκτῶν καὶ μιᾶς ἡμέρας νὰ φθάσωσιν ἀπὸ Πατρῶν εἰς Λαύραν διὰ τῶν συντομοτάτων ἀτραπῶν, ἅς ἐκεῖνοι ἐγίνωσκον. Ὁ Γερμανὸς λοιπὸν ὑψωσεν ἐν Λαύρᾳ τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας, τὸ λάβαρον ἐκεῖνο ὅπερ πρὸ 50 περίπου ἐτῶν εἶχε πέμψει τῇ ἱερᾷ μονῇ ἡ αὐτοκράτειρα πασῶν τῶν Ρωσσιῶν Αἰκατερίνη Β' ἡ μεγάλη. Εἶδον δὲ ἐγὼ τὸ λάβαρον ἐν Λαύρᾳ τρυπημένον ἀπὸ σφαίρας ἐν τῇ περαιτέρῳ χρήσει ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι.

Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγομεν ὅτι ναὶ μὲν ὕλικῶς ἡ πρωτίστη ἀρχὴ τοῦ ἀγῶνος δὲν ἐγένετο ἐν Λαύρᾳ καὶ δὲν ἐδόθη τὸ τυπικὸν σύνθημα ἐντεῦθεν, ἀλλ' ὅτι ἐνταῦθα τὸ πρῶτον καθηγιασθῆ ὁ ἀγὼν καὶ προσέλαβεν ἅπασαν τὴν ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν αἴγλην ἱεροῦ ἀγῶνος, κηρυττομένου ἀπὸ τοῦ περιβόλου τῆς ἱερᾶς μονῆς, ἀπὸ τῶν βράχων τῶν Καλαβρυτῶν ὡς παρεστάθη ἐν τῇ τέχνῃ. Ἄλλως τε εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡμέρας πρὸ τῆς εἰσελάσεως τοῦ Γερμανοῦ εἰς τὰς Πάτρας καὶ τοῦ Μαυρομιχάλη εἰς τὰς Καλάμας καὶ ὕλικῶς τὸ σύνθημα τοῦ ἀγῶνος ἐδόθη ἀπὸ τῶν Καλαβρυτῶν διὰ τῆς περιφημίου προπόσεως τοῦ μεγάλου Σιωπηλοῦ τῆς Κερπινῆς Ἀσημάκι Ζαΐμη καὶ τῆς ἐναντίου τοῦ τούρκου εἰσπράκτορος ἐπιθέσεως τοῦ Χονδρογιάννη. Ἐπίσης κατόπιν τῶν γεγονότων τούτων ὁ Καϊμακάμης τοῦρκος Καλαβρυτῶν Ἰβραήμπεης καταλείπων τὸν πύργον αὐτοῦ καὶ φεύγων εἰς τὴν Τριπολιτσάν ἔδωκε τὸν πανικὸν εἰς τὸν τουρκακὸν πληθυσμόν, καταφεύγοντα πανταχοῦ, ἐκ τῶν ἀφρουρήτων χωρίων εἰς τὰ φρούρια καὶ κηρύττων αὐτὸς οὕτως τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπαναστάσεως. Καὶ κατὰ ταῦτα τὰ Καλάβρυτα προηγούνται καὶ Πατρῶν καὶ Καλαμῶν.

ΚΑΛΗΤΕΧΝΙΑ

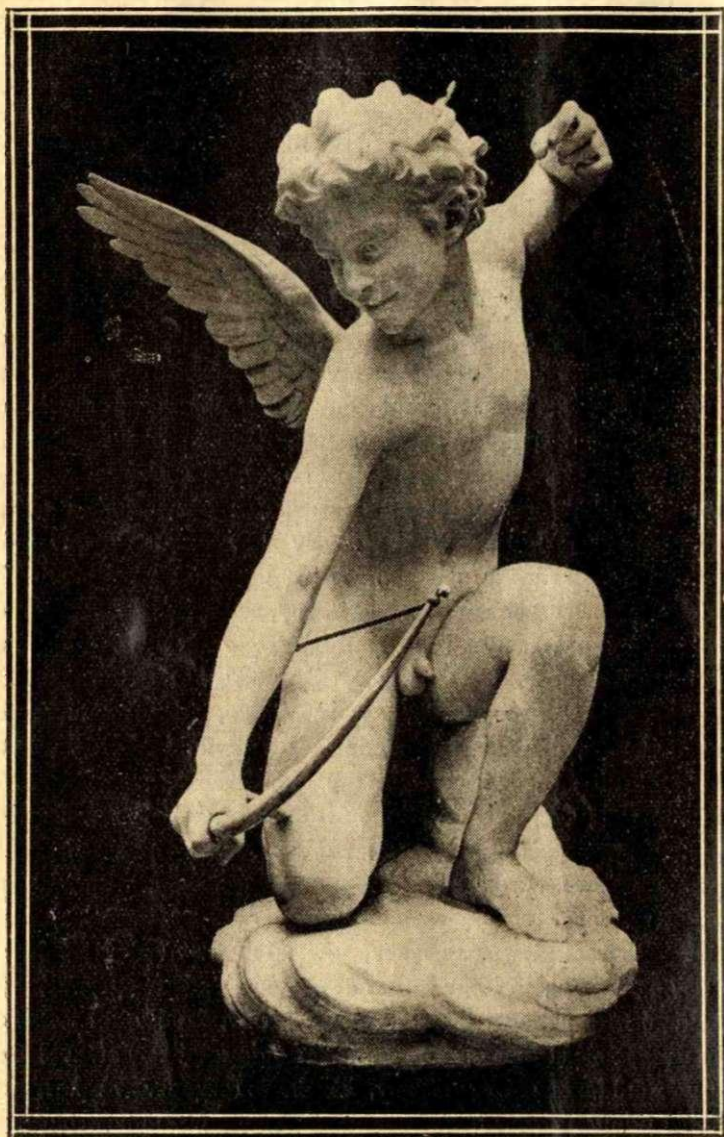
Η ΑΡΧΑΙΑ ΤΕΧΝΗ

ΥΠΟ ΑΥΓΟΥΣΤΕ ΡΑΡΑΙΝ

Ἡ Ἀρχαία Τέχνη εἶναι αὐτὴ ἡ ζωὴ. Οὐδὲν εἶναι περισσότερον ζωντανὸν αὐτῆς, οὔτε ἄλλος τις ρυθμὸς ἐν τῷ κόσμῳ ἠδυνήθη νὰ παραστήσῃ τὴν Ζωὴν ὡς ἡ Ἀρχαία Τέχνη. Κατῶρθωσαν δὲ ν' ἀπεικονίσουν πιστῶς τὴν Ζωὴν οἱ Ἀρχαῖοι, διότι ὑπῆρξαν οἱ μεγαλείτεροι, οἱ σοβαρότεροι καὶ οἱ πλέον θαυμασταὶ παρατηρηταὶ καὶ μελετηταὶ τῆς Φύσεως. Ἐδωκαν πάντοτε πολλὴν σημασίαν εἰς τὰς μεγάλας γραμμὰς καὶ εἰς τὰς σκιάς τῶν μεγάλων τούτων γραμμῶν, οὕτως ὥστε τὸ σύνολον τῶν ἔργων τῶν εἶναι φυσικὸν καὶ ἀληθές, ὅλοι οἱ ἀρχαῖοι ὑπῆρξαν φίλοι τοῦ πραγματικοῦ ἐν τῇ τέχνῃ. Ἀπὸ τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν Ἀσσυρίων, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα εἶναι τραχέα καὶ ἄγρια, μέχρι τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἔδωκαν πολλὴν γλυκύτητα εἰς τὰ ἴδικά των, ὅλοι, ἂν καὶ διαφοροτρόπως, ἠκουλούθησαν τὴν Φύσιν. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ἦσαν τόσον πνευματώδεις, ὥστε μελετῶντες τὴν Φύσιν, ἐγένοντο συνεργαταὶ αὐτῆς καὶ ἐδημιούργουν, καθὼς αὐτῇ, παράδοξα πολλάκις, ἀλλ' ἀληθῆ ἔργα. Γνωρίζετε τι ὠραιότερον τῆς Ὀλυμπίας ἢ τοῦ Παρθενῶνος;...

Ἡ Ἀρχαία Τέχνη εἶναι θεία, διότι ἐξῆλθε κατ' εὐθείαν ἐκ τῆς Φύσεως καὶ τῆς Ζωῆς. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὑπερτάτη καλλονή, ἡ μήησις εἰς τὴν ἄπειρον λαμπρότητα τῶν αἰώνιων πραγμάτων, ἡ μεταμόρφωσις τοῦ παρελθόντος εἰς ἐν αἰωνίως ζῶν παρόν.

Οἱ Ἕλληνες μᾶς χειραγωγοῦν, μᾶς κάμνουν νὰ αἰσθανθῶμεν τὴν καλλονὴν τῶν σχημάτων, τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο στοιχεῖον τὸ εὐρισκόμενον ἐν τῇ καλλονῇ ταύτῃ· μᾶς δεικνύουν διὰ τοῦ παραδείγματός των, ὅτι δὲν πρέπει νὰ παρεβρισκόμεθα ἀνωφελῶς εἰς ἐορτὴν τῆς Ζωῆς. Τὰ μάρμαρά των εἶναι θεῖοι μνησταὶ οἵτινες μᾶς διδάσκουν τὸ καθῆκον, τὸ ὁποῖον ἔχομεν νὰ λατρεύωμεν τὴν Φύσιν. Τὰ μάρμαρα ταῦτα, τὰ ὁποῖα κατὰ Κυριακὴν ἐπισκέπτομαι, μοῦ παρέχουν, κατὰ τὴν διὰ μέσου αὐτῶν διάβασίν μου δύναμιν, συμβουλὰς καὶ ἡδονὴν ἢ δὲ καρδιά μου φλέγεται ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν θαυμάτων τούτων. Καὶ εἰς οἶκον μου ἔχω ἀποθησαυρίσει τεμάχιά τινα τῶν Θεῶν, διὰ τὴν καθημερινὴν ἡδονὴν

ΓΛΥΠΤΙΚΗ

ΕΡΩΤΙΔΕΥΣ

ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ (ΕΡΓΟΝ Λ. MARQUESTE)

μου. Τὰ ἀρχαία μάρμαρα εἶναι ἀθάνατα, ὡς οἱ Θεοὶ τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ ἀκτινοβολούσῃ ἀταραξίᾳ των. Μακάριοι οἱ Ἕλληγες, οἱ ὁποῖοι, ἐν μέσῳ τῆς παρακμῆς των, ἐσεβάσθησαν τὸ πνεῦμα τῆς φυλῆς των καὶ εὐτυχῆς ἐκεῖνος, ὅστις ἔχει τὸ θεῖον εὐεργέτημα νὰ κατοικῇ πλησίον τῶν βωμῶν τῶν ἀρχαίων Θεῶν. Διότι οὗτος δὲν θὰ ἔχη ζήση ἐπὶ ματαίῳ· ἡ δὲ παρηγορία τοῦ ἀποθνήσκοντος θὰ εἶναι, ὅτι εἶδε ὅσα ἡ Ζωὴ ἔχει θαυμάσια καὶ ὑπῆρξε μύστης αὐτῶν.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΧΕΙΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΗΜΝΟΥ

· ΕΝΑ ΚΥΝΗΓΙ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΟΥ

ΥΠΟ JOHN MACKIE

Ο JOHN MACKIE εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς μᾶλλον δυνατοὺς διηγηματογράφους, φημιζόμενος διὰ τὴν δύναμιν τῶν περιγραφῶν του. Εἰς τὸ περιοδικὸν «WIDE WORLD» παρουσιάζεται μὲ μίαν ζωντανὴν περιγραφὴν ἑνὸς περιπετειώδους Περουβιανοῦ κυνηγίου, τὴν ὁποῖαν εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ διαβάσουν μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἀκαδημαϊκῆς Βιβλιοθήκης».

Ὁ Τζὼν Μακδόναλδ ἦτο μηχανικὸς μεταλλείων, διαμμένων καὶ ἐργαζόμενος εἰς τὰ περὶχωρα Πασκάο, μέρους εὐρισκομένου εἰς τὰς Ἄνδεις τοῦ Περού. Ἦτο κυνηγὸς πρώτης τάξεως καὶ ὁ αἰώνιος πόθος του ἦτο νὰ φωνεύσῃ ἓνα ἐκ τῶν κερασφόρων κριῶν τῶν Ἄνδεων, ζῶον γνωστὸν ὡς δύσκολον καὶ σκληροτράχηλον.

Μίαν ἡμέραν κατῆλθεν ἀπὸ τὰ ὄρη γέρων τις, μεταλλείων ἐρευνητῆς, γνωστὸς εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ὑπὸ τὸ ἀπλοῦν ὄνομα Δαντῖδ, ὁ ὁποῖος ἀνέφερε εἰς τὸν Μακδόναλδ, ὅτι μόλις τὴν προηγουμένην εἶχε συναντήσῃ τοιοῦτον κριόν.

— Τὸν εἶδον τρεῖς φορές, εἶπε, καὶ περιεφέρετο εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Ματθαίου (ὄνομα βουνοῦ), καὶ βάνω στοίχημα ὅτι ἐκεῖ κάπου θὰ ἔχη τὸ λιμέρι του.

— Καὶ δὲν εἶναι πολὺ δύσκολο ν' ἀναβῇ κανεὶς ἐκεῖ ἐπάνω, παρετήρησεν ὁ Μακδόναλδ. Ἦμπορεῖς νὰ μοῦ πῆς ποῦ πάνω κάτω θὰ τὸν συναντήσω;

—“Αμα τραβήξης τὸ στενὸ τοῦ Γούλς καὶ ἔπειτα στρέψης ἀριστερά, φθάνεις γρήγορα. Ἔχε τὸ νοῦ σου ὅμως, διότι εἶναι κρημνοὶ ἐκεῖ πέρα ποῦ δὲν χορατεύουν.

—Σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὴν πληροφορίαν σου Δαυὶδ, καὶ φεύγω τώρα.

Ἐντὸς δέκα λεπτῶν τῆς ὥρας ὁ Μακδόναλδ ἔκαμε τὰς προπαρασκευάς του καὶ μὲ τὸ ὄπλον εἰς τὸν ὄμον ἐλάμβανε τὴν πρὸς τὴν στενωπὸν τοῦ ὄρους ἄγουσαν.

Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν συνήντησεν ἕτερον γέροντα κυνηγόν. ὁ ὁποῖος τὸν παρετήρησε περιέργως.

—Γιὰ ποῦ; τὸν ἠρώτησε.

—Γιὰ τὴν κορυφὴν τοῦ Ματθαίου Γαβρίη. Γιὰ τὸ κριάρι ποῦ εἶναι ἐκεῖ. Ἔχω σκοπὸν νὰ τὸ κατεβάσω κάτω.

—Θὰ περάσης ἀπὸ τοὺς κρημνοὺς;

Ἐ Μακδόναλδ κατένευσε.

Ἔχε τὸ νοῦ σου, αὐτὸ μόνον σοῦ λέγω—εἶπεν ὁ γέρον— Εἶναι κρημνοὶ ποῦ δὲν παίζουν. Γεῖά σου!

.

—Δὲν θὰ μοῦ γλυτώσῃ αὐτὸ τὸ κριάρι σήμερα, διανοεῖτο ὁ Μακδόναλδ, ἔξακολουθῶν τὸν δρόμον του καὶ διασχίσας τὴν κοιλάδα εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἀναμέσον τῶν βουνῶν στένωμα, τὸ ὁποῖον ἤγε διὰ τῆς πλευρᾶς ἑνὸς ὄρους. Ἦτο ἀκόμη πρωὶ καὶ ἡ ἡμέρα προηγέλλετο θαιμασία. Ἦσθάνετο ὅτι, ἔχων ἀρκετὸν καιρὸν διαθέσιμον μέχρι τῆς ἑσπέρας, θὰ κατώρθωνε κάτι νὰ φονεύσῃ πρὸ τῆς ἐπανόδου του. Κάποιο ἄλλο ἀξιόλογον ζῷον, ἂν ὄχι τὸν πολυθρύλητον κριόν.

—Δὲν εἶναι παῖξε-γέλασε νὰ ἀναβῆ κανεὶς ἐδῶ ἐπάνω, ἐψιθύρισε μετ' ὀλίγον, ἐνῶ ἀνῆρχετο τὸ τραχὺ ἔδαφος τοῦ μονοπατίου. Ὑψος ποῦ ἔχει! Τὸ λένε λόφο, ἀλλὰ ἐδῶ εἶναι καμπαναριό!

Συγκρατῶν τὴν ἀναπνοὴν του καὶ χειριζόμενος τὴν ράβδον του, περιέκαμψεν ἕνα βράχον, ὁ ὁποῖος ὀρθοῦτο τραχὺς καὶ ἀπότομος καὶ ἐξηκολούθησε τὴν ἀνάβασιν ἐπὶ τινὰ χρόνον, παρακολουθῶν τοὺς στενοὺς κρημνοὺς, βλέπων κάτωθι ἀβυσσώδη χάσματα. Μόνον ἄνθρωπος συνειθισμένος εἰς τοιαύτας ὀρειβασίας, ἠδύνατο νὰ περιπατῆ τοιοῦτοτρόπως χωρὶς νὰ αἰσθάνεται ζάλην ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν ἀποκρῆμων ἐκείνων ὑψωμάτων. Ὅταν τέλος εὐρέθη εἰς τὸ ὕψος τριῶν καὶ πλέον χιλιάδων ποδῶν, ὁ Μακδόναλδ ἐσταμάτησε καὶ ῥίψας τὰ βλέμματα κάτω ἐπὶ τῆς κοιλάδος, ἡ ὁποία ἐφαίνετο ὡς στενὸν χωράφιον, καὶ ἐπὶ τοῦ κόσμου τῶν χιονοσκεπῶν βουνῶν καὶ ἀπεράντων βράχων, τότε ἠσθάνθη ἱκανοποίησιν διὰ τὸν κόπον του. Τὸ θέαμα τὸ ὁποῖον ἔβλεπεν ἦτο θέαμα ἀληθινοῦ μεγαλείου.

Ἐσταμάτησεν ἐπὶ τινὰ λεπτὰ καὶ ἐξηκολούθησεν τὸν δρόμον του. Μετ' ὀλίγον εὐρέθη παραπλεύρως κρημνοῦ φοικαλέου, ὁποῖον οὐδέποτε συνήντησε προηγουμένως, καὶ ἐβάδιζε σχεδὸν ἐπὶ τῶν χιλιῶν τούτου.

Αἰφνιδίως ἐσταμάτησε. Μία παρὰδοξος συναίσθησις τὸν κατέλαβεν. Ὁ σφυγμὸς του ἔπεσε καὶ ἀμέσως ἐπανέλαβε τὸν κρότον του, ἀλλ' ἦτο τώρα δυνατὸς ὡς κύππος σφύρας βαρείας.

Παρέκαμψε μίαν γωνίαν καὶ διέκρινε μακρὰν εἰς μιλίου περίπου ἀπόστασιν τὴν σκιαγραφίαν κερασφόρου κριοῦ. Εἶδεν ὅτι ἦτο ὀγκώδης, μὲ κέρατα βασιλικά, ἀληθῆς Πατριάρχης ὀρεινῆς ἐρημίας.

Ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ὁ Μακδόναλδ ἀνεροῖχάτο ὡς ἐρπετόν, συρόμενος κατὰ μῆκος τοῦ χιλιῶν τοῦ κρημνοῦ, τὸ ὁποῖον τώρα καθίστατο στενώτερον. Καὶ διαρκῶς διανοεῖτο τὸν κριόν. Ἦτο πράγματι ἀπὸ τὰ σπανιότερα εἶδη!

Σύρων καὶ ὠθῶν τὸ ὄπλον καὶ τὴν ὀρειβατικὴν ράβδον του, ἐφαίνετο ὁ κυνηγὸς ὡς μύρμηξ ἐπὶ τοῦ στενοῦ ἐκείνου ἐπικινδύνου τόπου. Εὐτυχῶς ὑπῆρχον κατ' ἀποστάσεις βᾶτοι ξηροὶ καὶ ἐπ' αὐτῶν εὕρισκον οἱ πόδες του ἀνακουφιστικὸν στήριγμα. Ταῦτοχρόνως οὔτοι τὸν ἀπέκρυπτον ἀπὸ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἐρεύνης του.

Ἐντὸς ὀλίγου πάλιν ὁ Μακδόναλδ ἐσταμάτησεν ἀναπνέων τὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ εἶχε γείνη ἀπείρως στενόν. Ἐπὶ πλέον ὠλίσθαινε πρὸς τὰ κάτω, πρὸς τὴν ἄβυσσον, Ἦτο δυνατόν νὰ προχωρήσῃ;

Τότε μία ἐρώτησις τρομακτικὴ καὶ φοικώδης ἀνήλθεν εἰς τὸ πνεῦμα του. Ἄν ἐπροχώρῃ ἀκόμη, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὀπισθοχωρήσῃ ὅταν ἤθελεν; Ἀμφέβαλλε πολὺ περὶ τούτου. Ἦ μανία του νὰ φονεύσῃ τὸν κριόν, τὸν ἔφερε εἰς θέσιν ἐκτάκτως δυσχερῆ. Τόσον δύσκολον, ὥστε ἐφοβεῖτο καὶ νὰ τὸ σκεφθῆ. Τὰ μέλη του ἔτρεμον. Τὸ σῶμα του ὄλον κατείχετο ἀπὸ παράδοξα ῥίγη. Ἐβλεπε πράγματι ὅτι οὔτε νὰ προχωρήσῃ οὔτε νὰ ἐπιστρέψῃ ἠδύνατο. Διὰ νὰ μείνῃ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ὤφειλε νὰ καταβάλλῃ προσπαθείας ὅπως συγκρατῆ τὴν ἰσορροπίαν του. Ἐπὶ πόσον θὰ ἠδύνατο τοῦτο; Τὰ νεύρα του δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀνθῆξωσιν ἐπὶ πολὺ. Διὰ τῶν βλεμμάτων ἀνηρεῦνα προσεκτικῶς τὸν πρὸ αὐτοῦ στενὸν δρόμον. Εἶδεν ὅτι ἂν κατώρθωνε νὰ συρθῆ μέχρι σημείου τινός, θὰ ἦτο κάπως ἀσφαλέστερος καὶ ἐκεῖθεν ἐφαίνετο ὅτι ὁ δρόμος ἠδύρνετο. Ἀπεφάσισε νὰ δοκιμάσῃ. Ἦτο ἄλλως τε τὸ μόνον ὄπερ τοῦ ἀπέμενε νὰ κάμῃ.

Νέος σπασμὸς φόβου τὸν κατέλαβεν. Ἦ αἰωνία σκέψις. Νὰ προχωρήσῃ ἀκόμη! ἀλλ' ἢ ἐπάνοδος;

Ἐξ ἐνστίκτου ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ὀπισθοχωρήσῃ ἐκεῖθεν καὶ ἐδοκίμασε, χωρὶς νὰ παραιτήσῃ οὔτε τὴν ράβδον οὔτε τὸ ὄπλον του. Οἱ πόδες του συνήντησαν πέτρας καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποφα-

σίση ἄν ἔπρεπε νὰ τοὺς στρέψη δεξιὰ ἢ ἀριστερά. Ἐν λάθος θὰ ἦτο τὸ τελευταῖον του. Καὶ ὅμως εἶχε φθάσει ἔως ἐκεῖ. Πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιστρέψῃ; (Ἀκολουθεῖ)

ΘΕΑΤΡΟΝ

Ἡ ΔΙΕΦΘΑΡΜΕΝΗ

(ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ 3)

ΥΠΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΩΚΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΚΟΣ

σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ πέρνει στὸ χέρι του τὴν ἐφημερίδα. Σὲ λίγο κνιτᾶζει γύρω του καὶ δυσφορεῖ) Μὰ καμμιά τους δὲν εἶναι ἐδῶ; Οὐρανία! Λαύρα!

ΟΥΡΑΝΙΑ. (Βγαίνει ἀπ' τὸ δωμάτιον τῆς Λαύρας) Καλησπέρα Ὁμηρε. Μὲ συγχωρεῖς, δὲν σὲ κατάλαβα.

ΞΑΝΘΟΣ. Μὰ ποῦ εἶσαι τρυπωμένη; Τί κάνεις;

ΜΑΝΩΛΗΣ. Καλησπέρα σας ἔνδοξοι πρόγονοί μου. Ἀπὸ σᾶς ἀντιῶ τὴν σοφία μου καὶ τὴ δύναμί μου.

ΞΑΝΘΟΣ. Εὔγε! Πήγαινε τώρα νὰ κρεμάσῃς τὸ καπέλλο σου καὶ τὸ παλτό σου κι' ἔπειτα νὰ φέρῃς τὸ βιβλίο σου νὰ μελετήσῃς.

ΜΑΝΩΛΗΣ. Θὰ διαβάσω κι' ἀπόψε;

ΞΑΝΘΟΣ. Βεβαιώτατα. (Ὡς ποῦ νὰ φᾶμε, γιατί θὰ ζητήσῃ ὁ Καθηγητής σου νὰ σ' ἐξετάσῃ.)

ΜΑΝΩΛΗΣ. Ποιὸ βιβλίο νὰ φέρω, τὴ κατήχησι ἢ τὰ γαλλικά μου;

ΞΑΝΘΟΣ. Ὅχι, ἀπόψε θὰ μελετήσῃς ἱστορίαν. Ἱστορικτικὰ καὶ γαλλικὰ ἐδιδάξασες τὸ πρωτ. (Ὁ Μανώλης πηγαίνει εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ὁ Ξάνθος ξαπλώνει

ΟΥΡΑΝΙΑ. Ἐκούμπωνα μιὰ στιγμή τὴ Λαύρα.

ΞΑΝΘΟΣ. Τώρα ἦρθε;

ΟΥΡΑΝΙΑ. Δὲν εἶναι πέντε λεπτά.

ΞΑΝΘΟΣ. Καλὰ καὶ πότε θὰ φᾶμε; Εἶναι περασμένες ἑννέα.

ΟΥΡΑΝΙΑ. Δὲν θὰ ἀργήσω νὰ ἐτοιμάσω τὸν ἀστακὸ καὶ θὰ στρώσω τραπέζι. Ὡς πού νὰ ἔρθῃ καὶ ἡ Μάρθα;...

ΞΑΝΘΟΣ. Διάβολο τὴν εἶχα ξεχάσει. Μὰ ποῦ τρέχει τέτοια ὥρα;

ΟΥΡΑΝΙΑ. Εἶχε βγῆ ἀπὸ νωρὶς μὲ τὸν Παῦλο.

ΞΑΝΘΟΣ. Ἀλήθεια, εἶπατε στὸν Παῦλο πῶς θὰ φᾶμε μαζὺ ἀπόψε;

ΟΥΡΑΝΙΑ. Πῶς! τοῦ τὸ εἶπεν ἡ Λαύρα τὸ μεσημέρι. Κι' ἀπόψε κι' αὔριο καὶ μεθαύριο θὰ φάῃ μαζὺ μας.

ΞΑΝΘΟΣ. Πολὺ καλὰ. Τέτοιες μέρες δὲν εἶναι σωστὸ νὰ μένη μόναχος του. Ὁ Παῦλος εἶναι δικό μας παιδί. Μὲ τὸν μακαρίτη τὸν πατέρα του εἴμαστε σὺν ἀδέρφια.

ΟΥΡΑΝΙΑ. Καὶ καλὴ καρδιά. Μᾶς ἔχει ὅλους σὺν δικούς του.

ΞΑΝΘΟΣ. Βέβαια, βέβαια. Ἔλα, πήγαινε τώρα νὰ ἐτοιμάσῃς (Ἡ Οὐρανία φεύγει).

ΜΑΝΩΛΗΣ, (Μπαίνει μὲ τὸ βιβλίο) Τῶφερα.

ΞΑΝΘΟΣ. Ἄ εἶγε! Κάθησε σὲ μιὰν ἄκρη καὶ μελέτησε. Νὰ ἐκεῖ στὸ τραπεζάκι. Κι' ἔχε τὸ νοῦ σου στὸ βιβλίο. Τ' ἀκοῦς;

ΜΑΝΩΛΗΣ. Ναι μπαμπά! (Κάθεται εἰς τὸ τραπεζάκι καὶ ἀρχίζει νὰ διαβάξῃ σιγά. Ἐνώνει τὶς παλάμες κάτω στὰ γόνατα καὶ κινεῖ τὸ σῶμα του ρυθμικὰ ἔμπρὸς καὶ πίσω).

ΛΑΥΡΑ. (Μπαίνει μὲ ρόμπα τοῦ σπιτιοῦ) Καλησπέρα μπαμπά! (Τὸν ἀσπάζεται).

ΞΑΝΘΟΣ, Καλησπέρα κόρη μου.

ΜΑΝΩΛΗΣ. (Σιγὰ) Λαύρα! Λαύρα (τῆς στέλλει κρυφὰ μὲ τὸ χέρι ἓνα φίλι).

ΛΑΥΡΑ. Ἐδῶ εἶσαι Μανώλης; Ἐπεσε ἀμέσως στὸ διάβασμα; Μράβο σου. (Στὸν Ξάνθο) Μὰ πῶς ἀργήσατε ἀπόψε; (Κάθεται ἀπέναντί του).

ΞΑΝΘΟΣ. Ἐκάμαμε μιὰ ἐπίσκεψι στοὺς Περιανούς. Εἶχανε μιὰ καλὴ συγκέντρωσι. Ἦτανε οἱ Μπουτονέοι, οἱ Γαλλῆδες, οἱ Βέλγηδες, ὁ ὑπουργὸς τῶν ἔξωτερικῶν, ὁ Δήμαρχος, ὁ κύριος Φερέτας καὶ μερικοὶ ἄλλοι. Λὲς κι' ἔβλεπε κανεὶς ὅλους τοὺς ἥρωας τοῦ εἰκοσιένα ξαναζωντανεμένους.

ΛΑΥΡΑ. Καὶ σὺ ἐπὶ κεφαλῆς. Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας.

ΞΑΝΘΟΣ. Ἐ! βέβαια. Μοῦ ἔκαναν ἐξαιρετικὰ φιλοφρονήσεις. Ὁ ὑπουργὸς μάλιστα ἦτο πολὺ διαχυτικός μαζὺ μου. Σὲ μιὰ στιγμή μάλιστα μοῦ εἶπε: «Κύριε Ξάνθο, σᾶς ἐτοιμάζω μιὰ ἐκκλησίαν ἀνταξίαν τῆς καταγωγῆς σας». Μὰ δὲν ἠθέλησε νὰ μοῦ πῆ περισσότερα.

ΛΑΥΡΑ. Μήπως σοῦ ἐτοιμάζει καμμιά πρεσβεία;

ΞΑΝΘΟΣ. Ποιὸς ξέρει. Εὐτυχῶς τὰ κατάφερα καὶ μὲ τὸν Δήμαρχο γιὰ τὸν Μανώλη....

ΛΑΥΡΑ. Ἄ ωραία ἐδέχθηκε λοιπόν;

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΟΠΩΝ

ΥΠΟ ΙΩΣΗΦ ΔΑΥΪΔ

Τὸ ΤΑΞΕΙΔΙ τῶν ἁγίων Τόπων! Ἀπετέλει εἰς χρόνους περασμένους ἐποποιίαν ὀλόκληρον καὶ ἐξακολουθεῖ σήμερον νὰ συγκινῇ καὶ νὰ φανατίζῃ κάθε χριστιανικὸν λαὸν καὶ κάθε πολιτισμένον ἄνθρωπον, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ἱερουσαλήμ ἀποτελεῖ προσκίνημα ἀνάλογον ἐνὸς Παρθενῶνος.

Ἐὰν ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος ἐπρόκειτο νὰ χωρισθῇ εἰς δύο ἐποχάς, ἡ μία θὰ ἐτελείωνε μὲ τὸν Ἑλληνικὸν Παρθενῶνα, καὶ ἡ ἄλλη θὰ ἤρχιζε μὲ τὸν Γολγοθᾶν τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ἄλλ' ἡ Ἱερουσαλήμ ἀπὸ μιᾶς ἀπόψεως ἐστάθη ὑπεράνω τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ἑλλὰς ἐμεγαλοῦργησεν εἰς τὸν κόσμον τῆς πολεμικῆς ἀνδρείας, τοῦ πνεύματος, τῆς τέχνης. Ἡ Ἱερουσαλήμ ἐπὶ τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἔθεσεν ὡς κορωνίδα τὸν Σταυρὸν ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐμαρτύρησε διὰ νὰ σώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα αὐτὸς ὁ Θεός! Ἡ Ἑλλὰς εἶπε «Πᾶς μὴ Ἕλλην βάρβαρος». Ἱερουσαλήμ ἐκήρυξε «Ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν!».

Καὶ εἶναι μία ἀπὸ τὰς ὀλίγας ἀπολαύσεις τοῦ σημερινοῦ βίου ἡ εὐσεβής, ἐπίσκεψις εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ὁπόθεν διὰ πρώτην φορὰν ἠκούσθησαν ἀπὸ τὸ θεῖον τοῦ διδασκάλου τῆς γραφῆς Στόμα, τὰ διδάγματα τὰ ὁποῖα πα-

ρεγνώρισαν οἱ ἰσχυροὶ τῆς ἐποχῆς, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα ἔκαμαν τὸν κόσμον καλλίτερον, εὐγενέστερον, ἠθικώτερον, ἀνθρωπινότερον.

Δισχίλια ἔτη πλησιάζουν νὰ παρέλθουν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἦλθεν ὅπως σῶση τὸν κόσμον ὁ γλυκὺς ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ. Ἄλλα τόσα θὰ παρέλθουν ἀλλὰ ἡ διδασκαλία καὶ ἡ ἀνάμνησις τοῦ μαρτυρίου καὶ τοῦ θριάμβου, οὐ παρελεύσονται εἰς τὸν αἰῶνα!

Πρᾶγμα περίεργον. Οἱ Ἅγιοι τόποι τόσον ἐγγὺς τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ εὐρισκόμενοι διατηροῦν τὴν ἀπλότητα τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰς κόμας τῆς Ἰουδαίας ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας. Ὀλίγιστα πράγματι μετεβλήθησαν εἰς διάστημα εἴκοσι αἰῶνων. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ δὲν ἐπροχώρησε πολὺ πέραν τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰωσήφ. Τὰ ἐνδύματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν δὲν διαφέρουν οὐσιωδῶς ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔφερον ἡ Μαρία τοῦ Κλωπᾶ καὶ Ἰωάννης ὁ Ζεβεδαίου. Καὶ τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα ἔμειναν ἀπλοϊκὰ καὶ πατριαρχικά, ὅπως ἦσαν καὶ τότε. Καὶ ἡ Ἰουδαία εἶναι δούλη ὅπως ἦτο καὶ τότε. Νομίζει κανεὶς ὅτι ἡ θεία δύναμις, ἡ ὁποῖα ἄλλοτε ἐθεράπευε παραλύτους, καὶ ἄνίστα νεκρούς, καὶ μετέβαλε τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον, ἄκαμεν ὥστε νὰ μείνουν ὅλα ἀμετάβλητα εἰς τὴν Ἁγίαν Γῆν, ὅπως τὰ ἀφῆκεν ὁ Θεάνθρωπος, ὅτε ἀνελήφθη ἐν δόξῃ διὰ νὰ ἐπανέλθῃ πάλιν ὅπως κρίνῃ τὸν κόσμον.

Ἦτο ἄλλοτε ἡ Ἱερουσαλήμ τὸ ἔδαφος τοῦ ὁποῖου τὴν κατάκτησιν ἐπεδίωξαν αἱ στρατιαὶ τῶν ἐθνῶν. Ποταμοὶ αἱμάτων ἐχύθησαν ἐκεῖ κάτω, ὅπως οἱ Ἴεροὶ Τόποι γίνουσι ἐνὸς ἔθνους κτῆμα. Ἀλλὰ οὐδεὶς ὑπῆρξεν ὁ νικητῆς, καὶ τὰ ἐδάφη τὰ ἐξαγιασθέντα μὲ τὴν θυσίαν τοῦ Θεανθρώπου, ἔμειναν εἰς χεῖρας, ἀλλοθρήσκου καὶ ἄλλοφύλου, διὰ νὰ εἶναι κτῆμα τῆς χριστιανωσύνης ὀλοκλήρου.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ οὐδεὶς κύριος ἢ δεσπότης, εἰμὴ μόνος ὁ Σταυρωθεὶς καὶ ταφεὶς καὶ ἐκ νεκρῶν Ἄναστάς.

Ἡ Σιών ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι πόλις τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ ὁποίᾳ πᾶς ὁ μεταβαίνων καὶ προσκυνῶν τὸν τάφον τοῦ Κυρίου δύναται νὰ θεωρηθῇ εὐπρόσδεκτος πολίτης. Καὶ ἀπηρίθμησε πολλοὺς τοιοῦτους πολίτας κατὰ τὸ διάστημα τῶν 1926 ἐτῶν τοῦ χριστιανικοῦ βίου της, ἡ αἰωνία πόλις τοῦ Δαυὶδ. Ἐκστρατεῖαι πολεμάρχων καὶ ἐπισκέψεις μεγιστάνων καὶ εὐσεβεῖς ἐκδρομαὶ προσκυνητῶν ἀπὸ πάσης γωνίας τοῦ κοσμοκράτορος χριστιανισμοῦ εὗρον στέγην καὶ φιλοξενίαν εἰς τὸν Τόπον τοῦ Κυρίου. Καὶ ὅταν οἱ πολεμισταὶ ἐπιζητοῦντες κατακτήσεις ἐκεῖ κάτω, ὅταν οἱ Μονάρχαι ἐθεώρησαν ταπεινωσὶν τὸν προσκύνημα τοῦ Γολγοθᾶ, οἱ λαοί, τοὺς ὁποῖους ἠγάπησαν καὶ ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς, ἔμειναν οἱ μόνοι οἵτινες ἐξηκολούθησαν νὰ ἐπισκέπτονται καὶ νὰ κλίνουν γόνυ πρὸ τῆς Φάτνης καὶ πρὸ τοῦ Τάφου τοῦ Ἰωσήφ τοῦ ἀπὸ Ἀρμαθείας. Αἱ ἐκδρομαὶ αὐταὶ εἰς τοὺς Ἅγιους τόπους μὲ

όλας τὰς δυσχερείας τὰς ὁποίας ἀπὴντων εἰς τὸ ταξίδιον ἔνεκεν τῶν ἀτελῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας τοῦ παρελθόντος ἀνεπτύχθησαν περισσότερον σήμερον ὅτε πᾶσαι αἱ εὐκολίαι παρέχονται ὅπως, μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγότερα ἔξοδα καὶ ὀλιγωτέρους κόπους κάμνει κανεὶς τὸ τόσον πλούσιον εἰς συγκινήσεις καὶ πνευματικὰς ἀπολαύσεις προσκύνημα. Εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου ἐσυστηματοποιήθησαν αἱ ἐκδρομαὶ εἰς τοὺς Ἁγίους τόπους καὶ ἀπὸ παντοῦ κατὰ χιλιάδας ἐπισκέπτονται τὴν Ἱερουσαλήμ οἱ θεοσεβεῖς θαυμασταὶ καὶ λάτρεις τοῦ μυστηρίου τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

Εἶναι ὠραῖον τὸ ταξίδιον τῶν Ἁγίων τόπων. Ἡ φύσις εἰς τὴν Παλαιστίνην δὲν γνωρίζει τὸν χειμῶνα καὶ οἱ λειμῶνες τῆς Ἰουδαίας, ἐν μέσῳ Δεκεμβρίῳ καλύπτονται μὲ κρίνα, ὅπως καὶ τὴν νύκτα τῆς Γεννήσεως,

Ἄλλ' ἡ ἀνοιξὶς ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ εἶναι ἡ καταλληλοτέρα ἐποχὴ πρὸς μεταβάσιν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὰ περίεξ. Διότι εἶναι ἀμήμητος ἡ ποικιλία τῶν ἀνθέων ἐκεῖ κάτω καὶ ἀφθονος εἰς πλοῦτον ἀρωμάτων ἢ γλυκεῖα ἀτμόσφαιρα. Ὁραῖος εἶναι ὁ τόπος καὶ φιλόξενοι οἱ ἄνθρωποι του. Καὶ μόνον ἀφιλόξενος εἶναι ἡ ἀκτὴ τῆς Ἰόπτης εἰς τὴν ὁποίαν κατ' ἀνάγκην ὀφείλει ν' ἀποβιβασθῆ ὁ ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ ἐρχόμενος ξένος διὰ νὰ πάρῃ τὴν πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα ἄγουσαν. Διότι εἶναι ἡ Ἰόππη τῆς Ἱερουσαλήμ τὸ ἐπίνειον. Χάρις εἰς ἓνα φαινόμενον, τὸ ὁποῖον δὲν ἐξηγήθη ἀρχετὰ ἐκόμη, ἡ θάλασσα εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς παραλίας εἶναι ὅλον τὸ ἔτος τρικυμιώδης καὶ ταραγμένη.

Ἄλλ' οἱ προσκυνηταὶ ἀφυφοῦν τὰ κύματα καὶ τοὺς κινδύνους τῆς ἴσως διότι οἱ λεμβοῦχοι τῆς Ἰόπτης φημίζονται ὡς οἱ κράτιστοι ὅλης τῆς Μεσογείου. Ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἂν εἶχε τὸ πρᾶμα τὶ σημαίνει ὀλίγη κακοπέραςις, προκειμένου νὰ κάμῃ κανεὶς τὸ ὠραιότερον ταξίδιον τοῦ κόσμου καὶ νὰ ζῆσῃ δι' ὀλίγας ἡμέρας ἐκεῖ, ὅπου ἔδοκίμασεν ὅλας τὰς πικρίας ἀλλ' ἔκαμε καὶ τὸν μέγαν του θρίαμβον ὁ γλυκύτατος υἱὸς τῆς Παρθένου.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΡΙΠΠΗΣ ΚΑΙ ΙΜΦΛΟΥΕΝΤΖΑΣ

Ἡ χρονολογία τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τῆς γρίππης καὶ ἱμφλουέντζας δὲν εἶναι ἐπακριβῶς γνωστή. Ὁπωσδήποτε ὅμως τὸ πρῶτον εἰς τὰ 1850 μία περίεργος ἐπιδημία ἐνέσκηπεν εἰς ὀλόκληρον τὴν Εὐρώπην ὀνομασθεῖσα τότε «ἀσθένεια τοῦ ὕπνου». Οἱ ἱατροὶ δὲν ἐγνώριζον τότε ποῦ νὰ ἀποδόσουν τὴν ἀσθένειαν καὶ ὑπόνοιαι μόνον ἐγεννήθησαν, ὅτι ἡ ἀσθένεια αὐτὴ προήρχετο

ἀπὸ δηλητηριώδεις ἀναθυμιάσεις τῆς ἀτμοσφαιρας ἢ τὰ ἔντομα. Ἐκ τῆς ἀσθενείας αὐτῆς προσεβλήθη ἐν Ἰαγγλία καὶ ὁ μέγας Ἰσαὰκ Νεύτων, ὁ θεμελιωτὴς τῆς Μηχανικῆς, ὁ ὁποῖος καὶ ἀπέθανε. Τότε ἐδημιουργήθη ἡ λέξις «Γρίππη» ἐκ τοῦ Ἰαγγλικοῦ ῥήματος «γκιοῦπ» τὸ ὁποῖον σημαίνει προσβάλλω, ἀκριβῶς ἐπειδὴ προσβάλλει τὸν ὄργανισμὸν ἐξ ἀπροόπτου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἰμφλουέντζαν καὶ αὕτη ἐμφανίζεται τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1733, ἔλαβε δὲ τὸ ὄνομά της ἐκ τῆς λέξεως, ἱμφλουαντζάρε=ἐπηρεάζειν διότι γενικῶς τότε ἐπιστεύετο ὅτι ἡ ἀσθένεια αὕτη προήρχετο ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἀστέρων ἐπὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Τῷ 1782 ἡ ἱμφλουέντζα ἔκαμε κυριολεκτικῶς θραῦσιν ἐν Γερμανίᾳ. Ὑπάρχει ἐπιστολὴ τοῦ δουκὸς Καρόλου Αδγούστου, λέγουσα: «Τώρα εἶναι ἡ σειρά τοῦ Γκαϊτε, εἶναι ὠχρὸς καὶ ἐξηντημένος καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας βαδίζει». Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν προσβάλλεται ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν ὁ Σίλλερ καὶ ὁ Κάντ. Τῷ 1861 ὁ Πφίφφορ κατώρθωσεν καὶ ἀπεμόνωσεν τὸ μικρόβιον τῆς ἱμφλουέντζας καὶ τότε ἐξηκριβόθη ὅτι εἶναι μία μεταδοτικὴ ἔξαιρετικῶς ἐπιδημία.

ΜΙΚΡΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΟΝ ΜΕΣΟΝ. Συμβαίνει πολλάκις ἐργάται κατερχόμενοι ἀπροφυλάκτως εἰς τὸν πυθμένα φρέατος, δεξαμενῆς, ὑπογείου πρὸ πολλοῦ κεκλεισμένου, ἢ εἰσδύοντες εἰς δυσώδη ὑπόνομον νὰ ἀποθάνωσιν ἐκεῖ ἄμέσως ἐξ ἀσφυξίας, ἢ νὰ προσβληθῶσιν ἐπικινδύνως ὑπὸ δηλητηριώδους ἀερίου. Τὸ καλύτερον προφυλακτικὸν μέσον ὅταν κατέρχεται τις εἰς τὰ τοιαῦτα ὑποπτα μέρη εἶναι νὰ εἰσαγάγῃ πρῶτον εἰς αὐτὰ μίαν ἀνημμένην λαμπάδα καὶ ἐὰν ἡ λαμπὰς δὲν σβυσθῆ δὲν θὰ σβυσθῆ ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ὁποία πολὺ ὁμοιάζει πρὸς ἀνημμένην λαμπάδα. Ὁ ἀῆρ τρέφων καὶ διατηρῶν τὴν φλόγα εἶναι κατάλληλος πρὸς διατήρησιν καὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

ΤΟ ΚΑΤΑΒΡΕΓΜΑ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΔΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΥΔΑΤΟΣ. Τὸ κατάβρεγμα τῶν ὀδῶν διὰ θαλασσίου ὕδατος σχηματίζει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν εἶδος φλοιοῦ ἢ βερνικόματος, τὸ ὁποῖον συγκολεῖ τὸν κονιορτόν. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ τοιοῦτου καταβρέγματος διαρκεῖ τριπλάσιον χρόνον ἢ ὅσον τὸ κατάβρεγμα διὰ γλυκεῖος ὕδατος, διότι τὰ ἄλατα τὰ ὁποῖα ὑπάρχουσιν ἐν

τῷ θαλασσίῳ ὕδατι, ὡς ἔχοντα τὴν ἰδιότητα δυσκόλως νὰ ἀποβάλλωσι τὴν ὑγρασίαν αὐτῶν, διατηροῦσι καὶ τὴν ὑγρασίαν τοῦ ἐδάφους καὶ χρησιμεύουσι πρὸς συγκόλλησιν τῶν μορίων τοῦ κονιορτοῦ. Εὐκόλως παρατηρεῖ τις ὅτι ἡ χωματώδης παραλία εἶναι ἐπικεχρισμένη, οὕτως εἶπεῖν, ἐκ τοῦ θαλασσίου ὕδατος καὶ βαδίζων τις ἐπ' αὐτῆς φαίνεται ὡς ἐὰν βαδίζῃ ἐπὶ λεπτοτάτου στρώματος πάγου. Ἡ πρωτεύουσα ἡμῶν ἄρα ἀπηλλάχθη ἐκ τοῦ κονιορτοῦ ἐν μέρει διὰ τοῦ τοιούτου καταβρέγματος.

**

ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΣ ΦΥΤΩΝ. Πτελέα 335 ἔτη. Κισσὸς 450. Σφένδαμνος, 516. Λάριξ 576. Πορτοκαλέα 630. Κυπάρισσος 800. Ἐλαία 800. Καρυά, 900. Πλάτανος 1000. Φιλύρα (φλαμοῦρι) 1100. Πεύκη 1200. Δρυς 1500. Κέρδος 2000. Σμίλαξ 3200!

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ συχνὴ μελέτη τῆς περικυκλῶσης ἡμᾶς φύσεως μὴ ἔξαιρουμένων τῶν ἀνθρωπίνων ἠθῶν, ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα διὰ τὸν μελετῶντα τὴν καταπραΰνσιν τῶν ἑαυτοῦ παθῶν. Ὅσῳ περισσότερον τὸ πνεῦμα ἐξοικειοῦται πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς ἀληθείας, τόσῳ ὀλιγώτερον αἱ συγκινήσεις εἶναι ζωηραί, τόσῳ ἢ πρὸς διεγέρσεις καὶ ἐριδας συνήθεια χαλαροῦται. Διὰ τῆς σκέψεως καὶ παρατηρήσεως φθάνει τις νὰ γνωρίσῃ κάλλιον τὰ πράγματα καὶ τοὺς ὁμοίους του, ἐνῶ οὐδέποτε ὑπὸ σπουδαίας τινὸς σκέψεως κατεχόμενος εὐκόλως ρέπει πρὸς πᾶσαν θορυβώδη μὲν ἴσως, ἀλλ' οὐδεμίαν παρέχουσαν ἠθικὴν ἢ ὑλικὴν ὠφέλειαν συζήτησιν. Ἡ θεωρία τῆς φύσεως, ἡ γνῶσις ἐξευγενίζει τὸν ἄνθρωπον καὶ εἶναι ἡ βεβαία ὁδὸς πρὸς τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν, τὴν ὁποίαν εἰς μάτην ἐπιζητοῦμεν ἀλλαχοῦ.

**

Ἐκεῖ ὅπου ὁ κακὸς εἶναι ἀλαζών, ὁ ἀγαθὸς εἶναι ταπεινὸς καὶ μετριόφρων· ἐκεῖ ὅπου ὁ κακὸς εἶναι βάνανσος, ὁ ἀγαθὸς εἶναι εὐγενὴς καὶ μετρημένος· ὁ κακὸς διαβάλλει, ἀλλ' ὁ ἀγαθὸς περικαλύπτει καὶ αὐτὰ τὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων διότι τοῦτο εἶναι ἀνθρώπινον· ὁ κακὸς φρονεῖ ὅτι δὲν ἔχει ἐλαττώματα, ὅτι εἶναι ὁ τελειότερος ἐπὶ τῆς Γῆς ἄνθρωπος, ἀλλ' ὁ ἀγαθὸς σκέπτεται:

Εἶμαι μηδὲν, ἔχω πολλὰ ἐλαττώματα καὶ κακὰς ἔξεις διὰ νὰ ἐξαλείψω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μου.

**

Τὶ θὰ γίνῃ μὲ αὐτὸν τὸν ΑΝΘΡΩΠΟΝ; Θὰ διατελῇ πάντοτε κεκρυμμένον μυστήριον! Ἄφ' ἑνὸς μὲν δύναται νὰ εἶναι τὸ εὐγενέστερον, τὸ νοημονέστερον ὄν ἐπὶ τῆς Γῆς, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου εἶναι καὶ τὸ πλέον διεφθαρμένον, τὸ ἀγριώτερον, τὸ αἰμοχαρέστερον! Ἄφ' ἑνὸς μὲν πλησιάζει πρὸς τὸν Θεόν, ἀφ' ἑτέρου πρὸς τὸν Διάβολον! Εἶναι μειγμένος μὲ ἀγαθότητα καὶ κακουργίαν συγχρόνως δυσθεώρητον. Ἄν φαίνεται ὠφέλιμος ἐνίοτε πρὸς τὸν ὁμοίον του, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅμως διώκει, βλάπτει, φονεύει αὐτόν. Τὸ πρόβατον δὲν φονεύει τὸ πρόβατον, ὁ βοῦς τὸν βοῦν, ὁ ἀλέκτωρ τὸν ἀλέκτωρα, μήτε ὁ λύκος τὸν λύκον, ὁ ἄνθρωπος ὅμως; φονεύει καὶ μάλιστα πολὺν εὐκόλως καὶ πολὺν συχνὰ τὸν ὁμοίον του! Οὐδὲν εἶδος ζώου εὐρίσκειται εἰς τοσαύτην διάστασιν καὶ ἀσυνέπειαν πρὸς ἑαυτό, εἰς τοιαύτην ἀλληλοκτονίαν!

ΑΠ' ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

ΑΠΟ ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΩΝ ΧΑΓΓΟΥ

Καθὰ διηγείται διάσημος σύγχρονος περιηγητῆς, διατρίβων ποτὲ ἐν Βορνέφ, μεγάλῃ νήσῳ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, ἐγνώρισε φυλὴν ἀγρίαν κατοικοῦσαν τὰ ἐνδότερα τῆς νήσου τῆς ὁποίας πλεῖστα ἔθιμα εἶναι περιεργότατα. Ὁ ἐν λόγῳ περιηγητῆς διηγείται τὰ ἐπόμενα περὶ ἔθιμου παραδόξου τοῦ λαοῦ τούτου, ὅστις φέρῃ τὸ ὄνομα Χαγγού.

Ἄκρην πρὸς τοὺς νεκροὺς εὐσέβειαν νομίζουσι τὸ νὰ μὴ χάνωσιν αὐτοὺς ποτὲ ἐξ ὄψεως, ἀλλὰ νὰ μεταχειρίζοντα αὐτοὺς εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν. Διὰ τοῦτο ἅμα εἰς ἐξ αὐτῶν ἀποθάνῃ κλαίουσιν αὐτὸν ἐπὶ τρία ἡμερονύκτια ἀδιακόπως. Ἐπειτα θάπτουσιν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ἐπὶ τόσον χρόνον μόνον, ὅσον ἀρκεῖ ἵνα αἱ σάρκες ἀποσυντεθῶσι καὶ μείνωσι γυμνὰ τὰ ὀστέα. Τότε ἀνοίγουσι τὸν τάφον αὐτοῦ, λαμβάνουσι τὸν σκελετὸν καὶ κομίζουσιν αὐτὸν ἐν κατανύξει εἰς τὸν οἶκον. Ἀρχονται τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ὀστέων ὅπως ὀποβάλλωσιν ἀπ' αὐτῶν, πᾶσαν σαρκίαν καὶ κατεργάζονται αὐτὰ ἐντέχνως. Τὸ μὲν κρανίον τοῦ νεκροῦ μεταβάλλουσιν εἰς ποτήριον προωρισμένον διὰ τὸν στενώτατον τῶν συγ-

γενῶν τοῦ μακαρίτου, πατέρα, ἀδελφόν, υἱόν, ἢ σύζυγον, τὰ δοσιτῶν μηρῶν εἰς ὑπέρους (γουδόχερα), τὰ τοῦ θώρακος εἰς καλάθια κ.τ.λ. Οὕτω δὲ χρησιμοποιοῦσι τὰ πάντα. Ἡ τοιαύτη χρησιμοποίησις παρ' αὐτοῖς θεωρεῖται ὡς ἔργον εὐσεβές, βέβηλος δὲ νομίζεται ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς τὴν ἀγίαν ταύτην ὑποχρέωσιν. Ἐξ ἄλλου οἱ Χαγγοὺ εἶναι λαὸς ἡμερώτατος ζῶν ἡσύχως εἰς τὰ δάση του καὶ ἀποφεύγων νὰ βλάψῃ τοὺς γείτονάς του. Ἐχει ὅμως ἔθιμα περιοργότατα. Εἶναι ὅμως τόσο ἀγνά τὰ ἤθη του ὥστε φόνος παρ' αὐτῷ οὐδέποτε συμβαίνει ἀλλ' ἔάν ποτε συμβῆ ὁ φονεὺς μεθ' ὄλων τῶν συνενόχων του τιμωρεῖται αὐτοστιγμῇ διὰ θανάτου, τὰ δὲ δοσιτὰ αὐτοῦ δὲν ἀξιοῦνται τῆς τιμητικῆς χρησιμοποίησεως εἰς οἰκιακὰ σκευή.

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΤΗΣ ΣΙΒΗΡΙΑΣ

*^ο Όταν γεννήσῃ ἡ γυνή, ὁ πρῶτος εἰσελθὼν εἰς τὴν κατοικίαν της δίδει τὸ ὄνομα τοῦ νεογνοῦ, καὶ ὁ πατήρ λαμβάνει τὸ (ἄκλωθρον) χόριον τὸ βράζει καὶ τὸ τρώγει μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων του. Αἱ γυναῖκες γεννῶσι χωρὶς προετοιμασίας καὶ πόνων, καὶ πολλάκις ὀδευοῦσαι καὶ ἐπὶ τῆς χιόνος ἢ πρώτη δὲ φροντίς τῶν συνοδευουσῶν τὴν τίκτουσαν εἶναι νὰ σκεπάζωσιν ἐν τῷ ἄμα τὸ νεογνὸν μὲ χιόνα, ὅπως σκληρυνθῇ διὰ τοῦ ψύχους, καὶ τὸ διατηρῶσιν οὕτω μέχρις οὗ κλαύσῃ, ὅποτε τὸ λαμβάνει ἡ μήτηρ εἰς τοὺς κόλπους της καὶ ἐξακολουθεῖ τὴν ὀδοιπορίαν της· ἄμα δὲ ἀφιχθεῖσα εἰς τὸν τόπον τῆς κατασκηνώσεώς της διαμένει μεμονωμένη ἐν ἰδιαιτέρῳ οἰκήματι, μὴ δεχομένη παρ' αὐτῆ πλὴν γρῆρας συντρόφους καὶ ὑπηρέτιδας. Κανείς, οὔτε ὁ σύζυγος της δὲν εἰμπορεῖ νὰ εἰσέλθῃ ἐπὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἑβδομάδας εἰς τὴν κατοικίαν της· μετὰ τὴν παρέλευσιν δὲ τοῦ χρόνου τούτου, ἀνάπτουσι μεγάλην πυρὰν ἐν τῷ μέσῳ τῆς καλύβης καὶ ἡ λεχὼ πηδᾷ ἄνωθεν αὐτῆς, λόγῳ δὴθεν καθαρισμοῦ.

**^ο Ἡ χηρεύουσα γυνὴ κατασκευάζει πάραυτα ἐν εἴδωλον τὸ ἐνδύει τὰ ἐνδύματα τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου της, καὶ τὴν μὲν ἡμέραν τὸ ἔχει ἐνώπιον της ἵνα τὸν ἐνθυμῆται καὶ κλαίῃ, τὴν δὲ νύκτα κοιμᾶται μετ' αὐτοῦ. Τὸ πένθος τοῦτο διαρκεῖ ἐν ἔτος.

***^ο Συνήθως παραδίδουσι τὰς θυγατέρας εἰς τοὺς συζύγους των ὀκταετείς ἢ ἑνεαετείς, ὅπως λάβωσι καιρὸν νὰ γνωρίσωσι τὰς διαθέσεις των· αὐτοὶ δὲ οἱ σύζυγοι ἐκπληροῦσι τὰ τοῦ γάμου κατὰ τὸν ἀπὸ τῆς φύσεως ὄρισμένον χρόνον. Οἱ Ὀστιάκοι δὲν σέβονται ὡς οἱ Σαμογέται βαθμοὺς συγγενείας, συμβαίνει δὲ νὰ νυμφεύηται πατήρ τὴν θυγατέρα του καὶ ἀδελφὸς τὴν ἀδελφήν του.

ΠΡΟΜΗ-
ΘΕΥΤΑΙ

ΤΩΝ Α. Α. Μ. Μ.
ΤΩΝ ΒΑΣΙΛ. ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ

ΤΗΣ Α. Υ. ΤΟΥ
ΠΡΙΓΚ. ΤΗΣ ΟΥΑΛΙΑΣ

KOLYNOS

DENTAL CREAM

Η ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ

Η ΠΛΕΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΠΡΟΤΙΜΑΤΑ ΕΙΣ 77 ΚΡΑΤΗ

ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ

ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΙ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 4 - ΑΘΗΝΑΙ

ΤΑΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΑΣ ΕΙΣ ΤΟ

— ΡΑΔΙΟ - ΜΟΝΤΕΡΝ —

Κ. ΣΥΡΙΓΟΥ

ΡΕΠΟΥΛΗ 34 - ΠΕΙΡΑΙΑ

ΓΕΩΡΓ. Κ. ΞΥΝΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 56 - ΑΘΗΝΑΙ

Ἀναλαμβάνει παντὸς εἶδους
δικηγορικὰς ὑποθέσεις.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΧΗΜΙΚΩΝ - ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ - ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΑΠ. ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 15 ΠΛΑΤ. ΚΑΝΙΓΓΟΣ - ΑΘΗΝΑΙ

Ἀναλαμβάνεται ἡ προπαρασκευῆ ὑποψηφίων διὰ τὰς εἰσιτηρίους καὶ τμηματικές ἐξετάσεις ὄλων τῶν σχολῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Ἐμπορικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τοῦ Πολυτεχνείου.

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ἀνόργανος Χημεία - Ὄργανική Χημεία
Φαρμακευτική Χημεία - Βοτανική - Φυσική
Φαρμακολογία.

Ἀνώτερα καὶ Κατώτερα Μαθηματικά,
Λογιστικά, Ξένη Γλῶσσαι.

Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ εἰδικούς καθηγητὰς πτυχιούχους ἑξῶν Πανεπιστημίων, Ἐπιμελητὰς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

ΓΕΩΡΓ. Κ. ΞΥΝΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 56 - ΑΘΗΝΑΙ

Ἀναλαμβάνει παντὸς εἶδους
δικηγορικὰς ὑποθέσεις.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

Ν. ΖΕΥΓΩΛΗ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 1

Πλουσιωτάτη συλλογὴ Γραφικῆς ὕλης καὶ Καρτ-ποστάλ. Ἐκτελεῖται πᾶσα τυπογραφικὴ ἔργασία. Κατασκευάζονται σφραγίδες. Στιγμιαία ἐκτύπωσης ἐπισκεπτηρίων.

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Γ. ΒΑΛΗΝΔΑΣ & Σ^{ΙΑ}

ΑΘΗΝΑΙ - ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 36

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 5.100.000

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 5-68

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: "ΙΔΙΟΤΡΑΠΕΖΑ.,

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Αγοραπωλησία χρεωγράφων και συναλλάγματος

Προεξοφλήσεις

Πιστώσεις έναντι φορτωτικών

Καταθέσεις εν ὄψει και ἐπὶ προθεσμίᾳ εἰς δραχμὰς
και εἰς συνάλλαγμα ὑπὸ εὐνοϊκωτάτους ὅρους.